Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 31 (2319). ЧОРШАНБА 6 ФЕВРАЛЬ, 1974 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тошкент—жаҳонга

Пахта толаси экспорти

Бугун

Тошкент область пахта тайёрлаш тресги корхоналари коллективлари Германия Демократик Республикасига юз тоннага яқин пахта толаси жўнатдилар. Шу билан дўстлар адресига йил бошидан юборилган маҳсулот 2 минг тоннадан ошиб кетди.

Узбекистоннинг «оқ олтин» дурдонасини Вьетнам Демократик Республикасидаги тикувчилик саноати корхоналари ҳам олмоқдалар. У ерга 600 тонна тола юборилди. Югославияга жўнатилган маҳсулот ҳам 180 тоннани ташкил қилади.

Франция ва Англияга 900 тонна тола жўнатилди.

Сифат белгиси берилди

2-тикувчилик фабрикасида тайёрланаётган маҳсулотлар элга манзур бўлмоқда. Коллектив рационализаторларининг ижодий изланишлари туфайли ҳар йили кўплаб янги хил кийим-кечаклар ишлаб чиқиляпти. Фабрика чеварлари ўтган йили аёлларнинг 12-моделдаги кўйлаклари сериясини кўплаб реализация қилган эдилар. Бежирим газламадан тикилган ана шу кўйлакларнинг 37 мингтасига буюртма олинди. Бу бежиз эмас. Чеварлар тайёрлаган модель Давлат Сифат белгисини олди. Бу бутун коллективни янада унумли ва сифатли ишлашга илҳомлантирмоқда.

А. ЭМИНОВА.

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИ

Шаҳар—қишлоққа

Чўлқуварлар учун

Урта Осиё «Гипроцелинстрой» лойиҳа институти коллективи республикамизнинг Сирдарё ва Қарши, шунингдек, қардош республикаларнинг қўриқ ерларида ташкил қилинаётган янги совхозлар ва хўжалик посёлкалари лойиҳаларини тайёрлаб бермоқда.

Бугун

институт лойиҳачилари Қарши чўлқуварларига совхоз посёлкаси лойиҳа ҳужжатларини юбордилар.

Янги ташкил қилинган 15-совхоз посёлкаси 80 гектардан ортиқ майдонда бунёд этилади. Қуриладиган уйларнинг қарийб 80 проценти коттежлардир. Барча уй-жой биноларига водопровод, газ, канализация тармоқлари ўтказилади.

Марказий посёлкада ўрта мактаб, болалар боғчалари, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, бир қатор устахоналар ҳам қуриб ишга туширилади.

Лойиҳа архитектор В. Будлихаев бошчилигида яратилди.

Механизаторлар ўқуви

Бугун

«Ташсельмаш» заводининг техника таълими бўлимида республика механизаторларининг ўқуви бошланди. Фарғона, Наманган, Андижон ва бошқа областлардан келган механизаторлар ишлаб чиқариш технологияси билан атрофлича танишмоқдалар. Бундан ташқари уларга машиналарнинг янги такомиллашган қисмлари ва ремонт қилиш усуллари ўргатилмоқда.

Техника таълими бўлими мутахассислари механизаторларнинг ўқувини яхши олиб бориш учун ҳамма шароитларни яратиб беришди. Бу йилги пахта терими бошлангунга қадар корхонада 500 механизатор ўз малакасини оширади.

Бугун республикамиз пойтахтида

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Совет кишилари, жумладан, Узбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган дўстона визитини, Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Революцион ҳукумат Бош министри Фидель Кастро билан олиб борган музокараларини зўр эътибор билан кузатиб турдилар. Улар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг визитини қизғин маъқулламоқдалар.

БИРДАМЛИК НАМОЙИШИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Куба диёрида бўлиши ва ўша кунлари имзоланган ҳужжатлар биз, ишчиларни ҳам ҳаяжонлантириб турди. Визит чоғида Совет—Куба дўстлигини янада ривожлантириш ва уни тағин ҳам мустаҳкамлаш соҳасида бениҳоя катта иш қилинди.

Биз кубаликлар билан кўпдан буён ҳамкорлик қилмоқдамиз. Озодлик ороли Ўзбекистондан анча узоқда бўлса ҳам, кубаликлар билан қалбларимиз яқин ва бир-биримизнинг ишимиздан хабардормиз. Бизнинг заводимизда тайёрланган экскаваторлар Куба шакар қамиш плантацияларида кўпдан буён фойдаланилмоқда. Совет—Куба муносабатларини тағин ҳам мустаҳкамлашга бағишланган тарихий визит муваффақиятли якунланган бугунги кунда биз Куба буюртмаларини бажаришни тезлаштириш мақсадида экскаваторларга эҳтиёт қисмлар тайёрлаб берадиган махсус зарбдор бригада ташкил қилдик. Бу бригада зиммасига Куба далаларида фойдаланаётган экскаваторларимизга эҳтиёт қисмлар етказиб беришни таъминлаш вазифаси юкланган.

Совет—Куба музокараларининг муваффақиятли якунланганлиги тинчликни тағин ҳам барқарор этишда социалистик бирдамликнинг ўзига хос намойиши бўлди.

Рашид ҲАМРОҚУЛОВ,
экскаватор заводининг слесари.

ЗАРБДОР ҲАФТА ЯКУНИ

Душанба куни эди. Йиғув цехи партия ташкилотининг секретари Иван Казанкин хушхабар олиб келди. Цех коммунистлари ва барча ишчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Куба республикасига дўстлик визити муносабати билан иш ҳафтасини зарбдор ҳафта деб эълон қилишибди.

Хушхабарнинг қаноти бўлади, деганларидек йиғув цехи коллективининг бу яхши ташаббуси шу куниёқ бутун завод бўйлаб тарқалди. Тушлик пайтида ҳар бир цехда қисқа йиғилиш бўлиб ўтди. Иш ҳафтаси завод коллективининг зарбдор меҳнат ҳафтасига айланди. Коммунистлар социалистик мусобақанинг етакчиси бўлдилар. 84 коммунистнинг ҳар бири смена топшириғини ошириб уддалади. Бир ҳафтада ўн кунлик иш бажарилди.

Заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Куба республикасига визитини диққат билан кузатиб бордилар. Мамлакатимиз билан Куба ўртасида дўстлик алоқалари мустаҳкамланаётгани ва ривожланаётганидан чексиз қувонмоқдамиз. Дўстлик визити муваффақият билан тугалланганлиги шодлигимизга яна қувонч қўшди, завод меҳнат аҳлини янги ютуқларга қанотлантириб юборди.

Ҳ. ШАРАФИДДИНОВ,
«Подъёмник» заводи бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Аҳоли илтимосига кўра

Бугун

Оқтепа массивидаги Увайсий кўчасида ўз-ўзига хизмат қилувчи янги озиқ-овқат магазини очилди. Бу магазин шу маҳаллада яшовчи аҳолининг талаб ва таклифларини ҳисобга олган ҳолда қурилди.

Бешқайрағоч массивидаги 8-трамвай маршрутининг ҳалқаси ёнида яна бир савдо муассасаси қурилиши ниҳоясига етди. Ҳозир бу ерда технология жиҳозларини ўрнатиш ишлари олиб борилмоқда. Шу билан Октябрь районидаги озиқ-овқат магазинларининг сони 66 тага, уларнинг филиаллари 50 тага етди.

УЧ ҚАВАТЛИ ГАРАЖ

Бугун

3-таксомотор паркида 400 машина сиғадиган уч қаватли гараж фойдаланишга топширилди. Гаражда ўрнатилган ускуналар ҳаво ҳароратини нормал сақлашга ёрдам беради. Бу айниқса машиналардан қишки мавсумда ва иссиқ ёз пайтлари фойдаланиш учун жуда қулай. Гараж ёнида автомобиллар ремонт қилинадиган профилакторий қад кўтарди. Шунингдек, янги маъмурий-маиший корпус қурилди. Унда 120 ўринли ошхона, душхона ва кийимхона мавжуд.

Бадиий буюмлар фабрикасининг коллективи тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили топшириқларини бажариш учун баракали меҳнат қилаётир. Сўзана, палак, гулкўрпа, чойшаб ва дўппи каби каштачилик буюмлари кўплаб ишлаб чиқарилмоқда.

СУРАТДА: корхона попоп цехининг бир группа моҳир чевар тикувчиларидан (чапдан ўнгга) М. Одилова, Г. Нуриддинова, Ш. Лутфуллаева, С. Бурхонова ва Ф. Қозоқбоева ўртоқлар. Бу зарбдор ишчилар смена-ойлик топшириқларини 130-140 процент бажарадилар.

М. Нуриддинов фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

УЗБЕКИСТОН ССРДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИ КУП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТУҒРИСИДА.

Ун ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилсин ва «Қаҳрамон она» ордени ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг Ёрлиғи топширилсин.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БУЙИЧА:

1. Исмоилова Турсуной — уй бекаси.
2. Пулатова Дилбар Каримовна — уй бекаси.
3. Холмирзаева Замира — уй бекаси.
4. Юнусова Муаззам Қодировна—уй бекаси.

СССР Олий Совети Президиумининг раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари.
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1974 йил, 30 январь.

МАЪМУРИЙ БИНО

Бугун

республика гражданавиацияси бошқармасининг янги маъмурий биноси қурилиши ишлари ниҳоясига етказилди. Бино лойиҳасини Москвадаги «Аэропроект» институти коллективи тайёрлаган. Қурилиш ишларини 11-трестнинг 17-бошқармаси бинокорлари олиб бордилар. Пролетар ва Жуковский кўчалари муюлишида қад ростлаган етти қаватли бино асосан йиғма темир-бетон, пўлат ва ойнадан бунёд этилди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 5 февралда Кремлда Бирма Иттифоқи Социалистик Республикасининг элчиси Такин Чжо Тунни қабул қилди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида Совет — Бирма муносабатларига доир баъзи масалалар муҳокама қилинди. Элчи Н. В. Подгорнийга Бирма Иттифоқи Социалистик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси У Не Виннинг мактубини топширди.

◆ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громыко 4 февралда АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер билан учрашди. Улар ҳар икки томонни қизиқтираётган кўпгина масалалар юзасидан фикрлашиб олишди.

◆ СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Канада генерал-губернатори Жюль Лежеге шу лавозимга тайинланганлиги муносабати билан табрик телеграммаси йўллади. Канада генерал-губернатори жавоб телеграммасида табрик ва истаклар учун самимий миннатдорчилик билдирди.

ШАҲАР ПАССАЖИР ТРАНСПОРТИ

УНИНГ ҚИЙИНЧИЛИКЛАРИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

БУГУН СИЗ БИЛАН СУҲБАТДА: О. М. МУИНОВ,

Тошкент шаҳар ижроия комитети пассажир транспорти барча турлари ишини координациялаш ва бошқариш бошқармасининг бошлиғи.

— Бизнинг асосий вазифамиз нимадан иборат эканлиги бошқармамизнинг номидан ҳам кўриниб турибди. Яъни, биз шаҳар пассажир транспорти барча турлари ишини йўлга қўйишимиз зарур,— деб бошлади ўз суҳбатини Отаулла Маннонович, — шу билан бирга биз ҳаракатдаги маршрутларни бошқаришимиз ҳам лозим. Бу ишда такрорийликка, иқтисодий фойда бермайдиган маршрутларга чек қўйиш керак. Бошқармамиз пассажирлар ташишдаги аҳоли эҳтиёжини аниқлаб боради, маршрутлар бўйича ҳаракатдаги состав тақсимот планини тасдиқлайди, шаҳар транспорти маршрутлари ўтадиган барча йўл тармоқлари ремонтини назорат этиб боради.

Шундай қилиб, координациялаш бошқармаси транспортнинг мутасадди ташкилотлари хилма-хиллиги натижасида кўп йиллардан бери ечилмай келинаётган бир қатор масалаларни ҳал этишни ўз ишига асос қилиб олган.

Трамвай-троллейбус бошқармаси ҳамда Тошкент пассажир автотранспорти бошқармаси ўз қарамоғидаги корхоналарнинг иши устидан, чунончи, ҳаракатдаги составни йўлга қўйиш ва хизмат кўрсатиш ташкилотлари, уларнинг линиялардаги ишини ташкил этиш ва ҳоказолар устидан раҳбарлик қилиш, мустақил равишда хўжалик раҳбарлигини ўрнатиш ҳуқуқини ўз қўлида сақлаб қолдилар.

— Бошқарма ташкил бўлгандан буён қандай ишлар амалга оширилди?

— 1969 йилда шаҳар транспортида пассажирлар оқимини тўла ўрганиш бўйича бир талай оммавий тадбирлар ўтказилди. Бу текшириш натижасида транспорт эҳтиёжлари аниқланди, ҳаракатдаги составнинг маршрутлар бўйича тақсимотига аниқликлар киритилди. 28 маршрут ўзгартирилди. Шундан сўнг, корхона ва ташкилотлар кўп поғонали график асосида ишлашга ўтиш бўйича таклифлар тайёрланди.

Шаҳар партия комитети ва ижроия комитети кўп босқичли графикни тадбиқ этиш бўйича қарор қабул қилганидан сўнг, 1600 корхона ва ташкилотлардаги иш вақтининг бошланиши аниқлаб чиқилди. Бунда ҳар бир маршрутнинг нечоғлик банд бўлаётганлиги инобатга олинди. Ушбу корхона ва ташкилотларда 600 мингдан зиёд киши меҳнат қилади. Ҳар бир ташкилотга иш режими паспорти ёзиб тақдим этилди.

Бошқарма ходимлари Тошкент шаҳрининг 1980 йилгача мўлжалланган комплекс транспорт схемасини тузиб чиқиш ишида актив иштирок этдилар. Ходимларимиз шаҳарда қурилаётган катта йўллар, транспорт тармоқлари, бекатлар ва ҳоказоларнинг лойиҳалари тузилаётганда бу ишга ўз улушларини қўшиб, зарур маслаҳат ва таклифларни ўртага ташлайдилар.

Энг сўнгги бекатларни ободонлаштириш ва уларни жойлаштиришни тартибга солиш борасида анчагина ишлар қилинди. 1969—1972 йиллар мобайнида Тошкент шаҳар ижроия комитети 11 та автобус станциясини ҳамда 3 та такси тўхтайдиган бекатни ободонлаштирди. 8 пунктда ҳайдовчиларнинг дам олиши ва овқатланишини яхшилаш мақсадида алоҳида хоналар ажратилди. Бошқарма 1168 бекатни ҳар тарафлама текшириб чиқди. Натижада, зарур иш кўламлари аниқланди. Ҳар йили биз шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси билан биргаликда бекатлар қуриш планини тузамиз. Кейинги тўрт йил мобайнида шаҳарда 450 дан зиёд бекат ободонлаштирилди, булардан 123 тасига соябонлар ўрнатилди.

Маршрут ҳамда бекатларни номлашни тартибга келтириш бўйича ҳам бир мунча ишлар қилинди. Шаҳар транспорти маршрутларининг иккита схемаси нашр этилди, барча маршрутлар ҳамда бекатлар номлари справочниги ишлаб чиқилиб нашрга тайёрланди.

— Чилонзорнинг 25 кварталида яшовчи В. Қодирохунова, А. Тищенко, Р. Стрельцова ўртоқлар редакциямизга ёзган хатларида шундай дейишибди: «Биз марказий газеталардан бирида ғалати бир нарсани ўқиб қолдик. Тошкентда йўлга сарф бўлаётган вақт мамлакатимиздаги бошқа шаҳарлардагига нисбатан анча кўп экан. Шундай экан, ҳамшаҳарларимиз автобус ва трамвайларда йўқотаётган қимматли вақтларини қисқартириш бўйича қандай тадбирлар амалга оширилаётир?» Сиз газетхонларнинг мана шу луқмасига қандай жавоб берган бўлардингиз?

— 1970 йил январь ойида ўтказилган Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати рақамларига асосланганда, Тошкент меҳнаткашларининг 50 проценти ҳар ҳафтада йўлга қарийб 9 соат вақт сарфлашар экан. Бу иш вақтининг 20 процентдан ҳам кўпини ташкил этади. Айниқса, Чилонзор массивида яшовчи меҳнаткашлар ҳафтада 12 соатдан зиёд вақтларини йўлда ўтказадилар. Бу рақамлар ғоят ташвишли, албатта. Маршрут йўналишини тўғри ва асосли танлаб олиш, кўп одам сиғдирадиган транспорт воситаларини оммавий суратда ишга солиш, корхоналар иш бошлаш аниқ графигини тадбиқ этиш, ҳаракат тезлигини ошириш, мах-

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига

КЎЧАЛАР ЧИРОЙ ОЧСИН

Ҳадемай куйлар илиб, баҳор шабадаси эсади. Қорлар эриб, қиш фаслида қуйқа олган чиқиндилар кўзга ортиқча бўлиб кўринади. Собир Раҳимов районидаги 68 маҳалланинг микрорайонлар ва кварталларининг ҳар бир кўчаси, улардаги уйлар, тротуарлар, ариқ-зовурлар, хиёбонлар чирой очиши учун ҳозирдан бошлаб ҳаракат қилиш керак.

Кеча

Собир Раҳимов район Совети ижроия комитетида бўлиб ўтган Узбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга бағишланган мажлис худди ана шу масалаларга бағишланди. Район ижроия комитетининг раиси Г. В. Рафиқов маҳалла комитетлари, уй-жой бошқармалари, корхона ва ташкилотларининг раҳбар ходимлари олдида нутқ сўзлаб, районни озода ва намунали районга айлантириш тадбирлари тўғрисида гапирди.

Республика юбилейини муносиб кутиб олиш ва унга тайёргарлик юзасидан ҳар бир маҳаллада юбилей комиссиялари тузиш, бу комиссияларнинг олиб бораётган ишлари юзасидан ҳисоботларини тинглаш йўлга қўйилди. Маҳалла комитетларининг раислари ва аъзолари жойларда ҳар бир киши камида бир туп дарахт ва гул кўчати ўтқазади, ариқлар, кўчалар, тротуарлар тартибга келтирилади, деган ташаббус билан чиқдилар.

Район Совети ижроия комитети маҳаллаларнинг жойлашиш тартибига қараб уларда ободонлаштириш юзасидан қандай ишлар амалга оширилганлиги ва оширилажаклиги тўғрисида ғамхўрлик кўрсатади ҳамда назорат қилиб туради.

МЕҲНАТ МАДҲИ

Кеча

Округ офицерлар уйининг тарих музейида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиштириб олишда меҳнаткашлар билан бир қаторда жонбозлик кўрсатган солдатларга бағишлаб кўргазма очилди.

Кўргазманинг «Ватан уларни тақдирлади» бўлимида партия ва ҳукуматимиз орден ва медаллари билан тақдирланган ҳарбийлар ва тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида ўрим-йиғим мусобақасида ғолиб чиққан қисмларнинг ўндан ортиқ кўчма Қизил Байроқлари, шунингдек, завқли меҳнат жараёнини мадҳ қилиб турган 300 дан ортиқ фоторепортаж, фотоочерк ва лавҳалар намойиш этилмоқда.

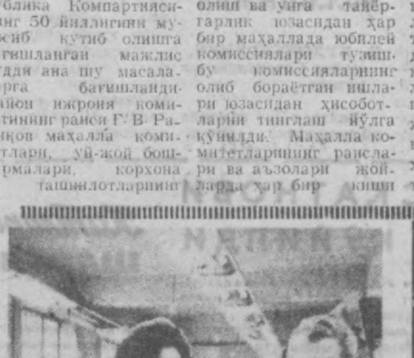

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Скутеч шаҳридаги «Ботас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг спортчилар учун мўлжалланган пойафзаллари жаҳоннинг турли мамлакатларига экспорт қилинади.

СУРАТДА: модельерлар М. Славичкова ва Р. Свобода хоккейчилар ботинкалари сифатини кўздан кечиришмоқда.

Абадий дўстлик

Политехника институтида СССР халқларининг 47 миллат ўғил ва қизлари, ҳамда жаҳоннинг 12 мамлакатидан келган турли миллат ёшлари билим олмоқда. Улар орасида кубалик дўстларимиздан 10 киши саноат ва граждан қурилиши факультетининг 3-курсида таълим олаётир.

— Биз институт коллективидан жуда хурсандмиз, — дейди Сотаманер Рейнеро. — Укишимиз ва дам олишимиз учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган.

Институтда дўстлик, қардошлик ва интернационализм темаларига оид лекция ва учрашув кечалари мунтазам ўтказилиб келинмоқда.

Куни кеча Совет — Куба дўстлигига бағишлаб ўтказилган учрашувда Меса Регоберто ўқиган лекция студентларда катта таассурот қолдирди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

◆ БУДАПЕШТ. Венгрия Халқ Республикасининг шаҳарсозлик институти ёшлар туристик маркази лойиҳаси устида ишламоқда. Ёшлар туристик маркази Тиса дарёдаги Киш-нерешсн сув омбори соҳилида барпо этилади. Туристик марказ қурилишида мамлакатнинг турли чеккаларидан келган йигит-қизлар иштирок этади.

Яқин йиллар ичида сув омбори соҳилида катта дам олиш зонаси яратиш кўзда тутилмоқда. Бу ерда санаторий, дам олиш уйи, пансионатлар ва кемпинглар қурилади.

◆ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукумати Ҳиндистон миллий экономикасини ривожлантириш ннинг 1974—79 йилларга мўлжалланган бешинчи беш йиллик планида шаҳарларни ободонлаштириш ва кенгайтиришга 200 миллион рупий маблағ сарфлайди. Бу қарор Уттар-Прадеш, Ражастхон, Хариане ва мамлакатнинг бошқа штатларидаги 55 та шаҳарда амалга оширилади.

◆ КАРОЧИ. Утган йили Покистоннинг Синд вилоятида ўн олтита янги тўқимачилик корхонаси ишга тушди. Бу вилоятда ҳозир 156 та тўқимачилик фабрикаси бўлиб, уларга 3,5 миллионта урчуқ ўрнатилган. Умумпокистон тўқимачилик фабрикалари уюшмаси раҳбарлигининг бу ерда эълон қилинган баёнотида Покистон тўқимачилик саноати ўтган йили жадал суръатлар билан ривожлана борди, деб уқтирилади.

◆ ТЕҲРОН. Янги ўқув йили бошлангунга қадар Эронда 20 минг киши ўқийдиган юзта ҳунар-техника мактаби ишга тушади. Маориф ходимларининг Теҳронда ўз ишини тамомлаган семинари тавсиясига биноан ана шу қарор қабул қилинди.

Янги ўқув юртлари ривожланиб бораётган миллий саноат учун техника кадрлари тайёрлайди.

◆ ДАМАШҚ. Дамашқ университетининг марказий кутубхонаси биносида совет китоблари виставкаси очилди. Виставкани Суриянинг «Аз-Загра» савдо компанияси «Межкнига» Бутуниттифоқ бирлашмаси билан биргаликда уюштирди.

Виставкага араб ва бошқа тилларда нашр этилган 800 дан ортиқ номдаги китоб қўйилган. Улар орасида марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, фан-техникага оид китоблар, бадиий адабиёт, болалар китоблари, рус ва совет рассомларининг асарларидан олинган расмлар тўплами бор.

Виставкани Сурия Араб Республикаси олий таълим министри Муҳаммад Али Ҳошим очди.

(ТАСС).

Шаҳар пассажир транспорти.

Унинг қийинчиликлари ва истиқболлари

(Боши 1-бетда).

сус ёрдамчи маршрутлар ташкил этиш — мана шуларнинг ҳаммаси транспортда вақтни кўп исроф этиш олдини олишнинг муҳим омилларидир. Бу тадбирларни амалга оширишда, шубҳасиз, транспорт воситаларидан унумли фойдаланиш зарурлигини инобатга олиш лозим.

Тўққизинчи беш йилликнинг уч йилида шаҳримизда 7 та трамвай, 3 та троллейбус, 25 та автобус, 4 та такси маршрутлари очилди. 59 маршрутда меҳнаткашлар илтимослари асосида ҳаракат йўналишига зарур ўзгартишлар киритилди.

Чунончи, тўқимачилик комбинати ва «Таштекстильмаш» заводи ишчиларига хизмат кўрсатиш мақсадида 33, 2, 50, 34, 45-автобус маршрутлари очилди, шунингдек 11-трамвай маршрути узайтирилди. Пиллакашлик фабрикаси, «Компрессор», «Агрегат» ва «Ремонтэкскаватор» заводлари ишчилари учун 43-маршрутда экспресс ҳаракати йўлга қўйилди, Қорақамиш массивида эса 56-автобус маршрути узайтирилди.

Самолётсозлар учун 23-трамвай маршрути очилди, 8-автобус маршрути эса Юнусобод массивигача узайтирилди. «Ташсельмаш», ёғ-мой комбинати, СТО учун, 15-автобус маршрути Қўйлиқ массивигача узайтирилди. Бундан ташқари, авиация заводини Янгиобод турар жой массиви билан боғлаш мақсадида 23-автобус маршрути очилди.

Иккинчи сменада тунги пайтларда ишлайдиган меҳнаткашларни зарур манзилларга элтиб қўйиш учун бир қатор корхоналар раҳбарлари ҳамда касаба союзлари ташкилотлари билан ҳамжиҳатликда махсус маршрутлар ишлаб чиқилди. Бу меҳнаткашлар вақтининг йўлда беҳуда кетишини бир неча баробар қисқартирди. «Қизил тонг» фабрикаси, «Юлдуз» фирмаси, Авиация заводи, тўқимачилик комбинати, каноп фабрикаси, 2-пойафзал фабрикаси ва бошқа қатор корхоналар учун ана шундай маршрутлар йўлга қўйилган.

Бу ўринда диққатни бир нарсага жалб этишни истар эдим. Баъзи корхона раҳбарлари транспорт қийинчиликлари ҳақида оғиз кўпиртириб гапирадилар. Бироқ бундай қийинчиликлар туғилишига гоҳида уларнинг ўзлари сабабчи бўладилар. Яқинда 432 та ташкилот текшириб чиқилди. Буларнинг 160 тасида кўп босқичли график бўйича иш бошлаш қоидалари бажарилмаётир. «Средазнефтегазстрой», «Узбекгидроэнергострой» трестлари, «Рассом», «Ремточмех» комбинатлари ва бошқа ташкилотлар ана шулар жумласидандир. Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, кўп босқичли график қоидаларини бузиш оқибатида эрталабки соат 8 дан 9 гача йўловчилар оқими 20 минг кишига кўпайди. Буларни ўз манзилларига элтиб қўйиш учун қўшимча яна 120 та автобус керак бўлади. Ўтган йилнинг охирларида бу масала шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетида кўриб чиқилди. Биргаликда қабул қилинган қарорда Тошкент шаҳридаги барча корхона ва ташкилотлар босқичли график асосида иш бошлаш қоидаларига қатъий риоя этишлари зарур эканлиги таъкидлаб ўтилди.

— Афтидан, транспортчилар билан шаҳар саноат корхоналари ва қурилиш коллективлари ўртасида янада маҳкамроқ алоқа ўрнатиш зарурга ўхшаяпти.

— Ҳа. Бунга мисол қилиб Пермь шаҳрида олиб борилган тажрибаларни кўрсатиш мумкин. Бу шаҳарда ҳар бир корхона ўзига хизмат кўрсатаётган транспорт маршрути хизматчиларини ўз коллективининг аъзоси, деб ҳисоблашга одатланиб қолган. Корхоналар диспетчерлик пунктларини жиҳозлашда, бекатларга соябонлар ўрнатишда, алоқа воситалари ўрнатиш, абонемент ва бир ойлик билетларни тарқатишда яқиндан ёрдам бераётирлар. Шунинг учун ҳам уларда биз қуйида келтирмоқчи бўлган фактлар асло содир бўлмайди. Бир группа йўловчилар (7, 12, 52, 13-автобуслар ва 5-трамвайда қатновчилар) редакцияга йўллаган хатларида шундай деб ёзибдилар: «Мана бир неча йилдирки, биз ҳар куни эрталаб ва кечқурун «Қорасув» бекатига келамиз. У ёки бу транспортни ўтказиб юбормаслик учун биз бекатнинг худди ўзида қаққайиб турган девор атрофида гир югурамиз. (Сўзимизда ҳеч қандай муболаға йўқ). Бу ҳам етмагандай, бу ерда ҳосил бўлган ботқоқлик автобусга ўтиришга имкон бермаяпти. Ёмғир ва қорда бекатда ана шундай ботқоқлар ҳосил бўлади. «Қорасув» бекати қачон тартибга келаркин?»

Ушбу районда корхоналар кўп. Агар бу коллективлар ўзаро ҳамжиҳатлик билан иш тутганларида эди, бу муаммо аллақачон ҳал бўлган бўларди. Ленин район ижроия комитети ободонлаштириш бўлими бу нуқсонга зудлик билан барҳам бермоғи зарур.

— Отаулла Маннонович, биз энг асосий масаладан — йўловчиларнинг автобус, троллейбус ва трамвай салонларида сарф бўлаётган қимматли вақтларини қандай қилиб қисқартиш мумкин эканлиги масаласидан бир мунча четга чиқиб қолдик.

— Шаҳар транспортида экспресс ҳаракати катта аҳамиятга эгадир. Ахир, айрим турар жой массивлари шаҳар марказидан 12-15 километр олисдадир. Шаҳар чеккалари эса 25 километргача масофани ташкил этади. Ҳозир шаҳримизда 10 та автобус экспресс маршрути ва 15 та такси маршрути мавжуддир. Йўловчилар улардан кенг фойдаланмоқдалар. Бу маршрутлар иш вақтига ҳамда маданий-маиший юмушлар билан чиқилганда сарф бўладиган вақтнинг қарийб 25 процентга қисқартиришига сабаб бўлаётир.

Бир хилдаги параллел маршрутларда экспресс ҳаракатини йўлга қўйиш тажрибаси ўзини оқламади. Йирик, одам кўп йиғиладиган пунктлар билан янги йўналишларда экспресслар ташкил этиш яхши натижалар бераётир. Йўловчилар оқими жуда кўп бўлган айрим йўналишларда маршрут таксилари ўрнига экспресс автобуслар қўйишни ҳаёт тақозо этаётир.

Вақтни тежашда транспортнинг бир меъёрда муттасил ҳаракат қилиб туриши ва бенуқсонлиги катта аҳамиятга эгадир. Сўнгги йилларда бу борада талайгина ишлар қилинди. Чунончи, 3-автопарк қарамоғидаги маршрутларда транспорт ҳаракати доимийлиги 90-95 процентни ташкил этади. Бошқа кўпгина трамвай, троллейбус, ва автобус маршрутларида ҳам аҳвол ана шундай. Ҳаракатдаги составнинг анча янгиланганлиги, шахсий состав ўртасида меҳнат интизомининг мустаҳкамланганлиги транспорт корхоналарида аҳолига юксак маданий хизмат кўрсатиш бўйича бошланган социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёйиши натижасида ана шундай ютуқларга эришилди. Шаҳарнинг марказий қисмида йирик автостанциялар ташкил этилди. Уларда 50 процентдан зиёд автобус маршрутларининг сўнгги бекатлари жойлашган.

Шаҳар транспорти маршрут тармоқлари ҳақида икки оғиз сўз. Маълумки, бекатга етиб келиш ва у ердан зарур манзилга етиб олишга кетган вақт ҳам йўлга сарф бўлган умумий вақт ҳисобига киради. Бу вақт транспорт йўлининг уйдан, иш жойидан қанчалик йироқдалигига боғлиқдир. Шаҳарнинг ҳар бир квадрат километр территориясида транспорт қатнайдиган 3 километрлик кўча мавжуд бўлса, 5-7 минут вақт иқтисод этилади. Бизда эса бу кўрсаткич 1,6 километрни, шаҳар чеккаларида эса бундан ҳам кам миқдорни ташкил этади.

Кейинги пайтларда аҳвол тубдан ўзгариб бораётир. Ленин проспекти, Полторацкий кўчаси, М. Горький, Рисовая ва бошқа йирик магистраллар фойдаланишга топширилди. Бульвар ҳалқаси ҳамда «Ўзбекистон 50 йиллиги» проспектларининг қурилиши тугалланиш арафасида турибди. Бироқ, шаҳар районларида янги йўлларни қуриш ишлари бир меъёрда олиб борилмаётир. Куйбишев шоссеси, Бешқайрағоч ва Юнусобод массивларида магистрал кўчалар сони кам. Чунончи, бошқа кўчалар мавжуд эмаслиги оқибатида, Юнусободдан Энгельс кўчаси бўйлаб бутун йўл давомида транспорт ғоят тиғиз. Бешқайрағочга эса торгина Уйғур номли кўча орқалигина чиқиш мумкин. Бунинг натижасида маршрутларни такрорлаш ҳоллари содир бўлаётир. Йўлда кўп вақт исроф бўлишига иқтисодий зиён етишига сабаб бўлаётир. Бизга протез-ортопедия заводига қатновчи кишилар тез-тез мурожаат қилиб, бу ерга транспорт қатновини йўлга қўйишни илтимос қилмоқдалар. Бироқ, 6-Магнитагорский кўчасининг атиги 250 метри ободонлаштирилмаганлиги туфайли биз бу илтимосни бажара олмаяпмиз.

Меҳнаткашлар вақтини беҳуда сарф этиш ишига лоқайдлик билан қараш фактлари ҳам учраб туради. Масалан, 19-автобус маршрутида Салор устидан ўтадиган кўприкни ремонт қилиш ишлари ҳаддан зиёд чўзилиб кетди. Энгельс кўчасида коммуникация ўрнатиш ишлари ҳам чўзилиб кетди. Бунинг натижасида Юнусобод аҳолиси ҳар куни беш минутлаб вақтини йўқотаяпти.

А. Қаҳҳор кўчасида жойлашган бир қатор корхоналар учун ҳам транспорт масаласи қийин бир муаммо бўлиб қолди. Бу ер боши берк кўчага айлантириб қўйилди. Шундан кейин транспорт қатнови ҳам тўхтатилди.

Бу мисолларни келтиришдан мақсад, транспортдан фойдаланишда вақтни иқтисод қилиш вазифасини ҳал этиш кўп ҳолларда лойиҳачиларга, корхона раҳбарларига, ободонлаштириш бўлимлари ходимларига ҳам боғлиқ эканлигини таъкидлаб ўтишдир.

— Редакцияга келаётган хатлар орасида Чилонзор, Шимолий Шарқ-2 ва бошқа массивлардан ишга қатнаш қийин бўлаётгани ҳақида ҳам қатор шикоятлар бор. Бу масалада қандай тадбирлар кўрилмоқда?

— 1-уй қуриш комбинати, ёғ-мой комбинати, тепловоз депоси, ва Куйбишев шоссесидаги бошқа корхоналарга Чилонзордан қатнаш учун ишчи ва хизматчилар бир соатдан кўп вақт сарф этадилар. Бошқарма ходимлари Тошкент пассажир автотранспорти бошқармаси билан биргаликда 12-автобус маршрутининг ҳар бир бекатидаги аҳволни синчиклаб ўрганиб чиқдилар. Улар 48-параллел автобус маршрути ҳамда 12-троллейбус маршрутидаги машиналар сонини ҳисоблаб чиқиб, Чилонзордан уйсозлик комбинатидаги вагонлар сонини оширишга, шунингдек 69-маршрутда автобуслар сонини кўпайтиришга, 71-экспресс маршрути учун эса яна 6 та машина ажратишга қарор қилинди.

Троллейбус линиясини кабель заводигача етказиш билан боғлиқ бўлган қурилиш ишлари тугалланиши муносабати билан, ҳар иккала турар жой массивини темирйўл вокзали райони билан боғлаш имконияти туғилди. 17-троллейбус маршрутининг очилиши Високовольт массиви ҳамда кабель заводига қатновчиларнинг вақтини 10-15 минутга қисқартиради.

Транспортдан фойдаланишда студентлар вақтини тежаш бўйича ҳам қатор тадбирлар амалга оширилди. 70-экспресс маршрути ТошМИни тез ёрдам касалхонаси ҳамда 16-шаҳар касалхонаси билан бирлаштирди. Маълумки, бу ерда студентлар ўз практикаларини ўтказадилар. Бундан ташқари «Ташсельмаш» ҳамда Авиация заводи ишчилари ҳам ана шу маршрутдан фойдаланиладилар. Бу маршрут манзилга етиб боришни 20-30 минутга тезлаштирди.

Студентлар шаҳарчаси районида ташвишли аҳвол вужудга келган. Шаҳар марказидан бир-бирига параллел равишда 7 ва 16-трамвайлар, 8-троллейбус ҳамда 28-автобус қатнайди. Бу маршрутларнинг бир-бирини такрор этишининг зиёни йўқ. Чунки, ушбу маршрутлар эрталаб ва кечқурунлари жуда катта нагрузка билан ҳаракат қилади. Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, йўловчилар узоқ масофаларга қатнашда трамвайга нисбатан автобусдан кўпроқ фойдаланадилар. Шунинг учун, 28-автобус маршрутида бекатлар сонини камайтиришга қарор қилинди. Бу тезликни ошириш ва йўловчиларга қулайликлар яратиш имконини беради.

Тимирязев кўчасида ҳам аҳвол ўзгарди. Маълумки, бу ерда физика-техника институти, об-ҳаво хизмати бошқармаси, стоматология поликлиникаси ва бошқа ташкилотлар жойлашган. Бу кўчанинг боши берк бўлиб, унда автобуслар ҳаракатини йўлга қўйиш бўйича қилинган барча уринишлар беҳуда кетган эди. Худди шу вақтнинг ўзида 19 ва 47-маршрутдаги автобуслар, 2 ва 16-трамвай маршрутлари Энгельс кўчаси бўйлаб қатнаб турди. Эндиликда ана шу автобуслар Тимирязев кўчаси бўйлаб қатнамоқда. Натижада 15-20 минут вақт иқтисод қилинмоқда.

«Бу аҳволни ҳар куни эрталаб Юнусобод массивида кўриш мумкин. Трамвай линияси ёқалаб (бу ерда тротуарлар йўқ) одамлар узун қатор бўлиб йўлга чиқишади. Улар А-1, Б-2 ва бошқа микрорайонларда яшовчи ҳамшаҳарларимиз бўлиб, шу яқин атрофдаги автобус бекатига ошиқадилар. Улар бекатгача бир неча 100 метр масофани пиёда босиб ўтишлари керак. Йўловчиларнинг деярлик транспортсиз қолганлигига сабаб нима?

А. Девятова, Авиация заводи фрезерчиси».

— Юнусобод массивида турар жой бинолари қурила бошлаганда, А-1 квартали ёқалаб қурувчилар вақтинча йўл ўтказган эдилар. 51-маршрут ана шу йўл бўйлаб қатнай бошлади. Бу ўтиш йўли кўплаб автомашиналар ўтишига мослаштирилган бўлиб, у жуда ночор аҳволда эди.

Ўтган йили шу ерга параллел равишда Мирзааҳмедов кўчаси бўйлаб ҳам йўл ўтказилди. Бу ердан трамвай қатнаяпти. Йилнинг охиридан эса А-1 кварталининг бошқа тарафидан ўтувчи А. Дониш кўчаси қуриб битказилди. Шу муносабат билан, 1973 йилнинг декабрь ойида А-1 квартали бўйлаб ўтган йўл яроқсиз ҳолга келганлиги, «Икарус» маркали янги автобусларнинг тез-тез бузилиб қолишига сабаб бўлганлиги, шунингдек, А. Дониш кўчаси тайёр ҳолга келтирилиб, бу ердаги янги уйларга аҳоли кўчаётганлигини инобатга олиб, 51-маршрутни ўзгартиришга қарор қилинган эди. Мирзааҳмедов кўчаси томонидаги А-1 турар жой квартали аҳолиси 25-трамвайдан фойдаланишлари мумкин. Февраль ойида бу трамвай массивнинг ич-ичига етиб боради. Энгельс кўчасидаги ремонт ишлари тугаллангандан кейин эса, бу маршрутга икки вагонли трамвайлар қўйилади.

— Ўтган йили «Тошкент оқшоми» газетаси шаҳар транспортидан фойдаланишда ҳақ тўлашнинг талон системаси жорий этилажаги ҳақида бир неча бор хабар қилган эди. Шундан буён анча вақт ўтди, бироқ ҳеч қандай натижа бўлмаяпти. Одатдагидек, кўпгина трамвай, троллейбус, автобусларнинг ҳайдовчилари транспорт ҳаракати пайтида пул майдалаш ҳамда билет тарқатиш ишлари билан машғул бўлаётирлар.

— Талон системасини жорий этишни бошлаш аввало йўловчиларнинг ўзларига боғлиқ бўлиб турибди. Бу система билет сотиш тартибини анча ихчамлаштириб, йўловчиларнинг билет олиш учун вақтларини анча тежаган бўлар эди. Бироқ, бу йўловчилар абонемент билетларини 10 тадан ёхуд бир ойлик муҳлатга олганлардагина дуруст натижа беради. Бир ойлик абонемент билетлари сотиб олинганда вақтни исроф этиш тахминан 80 мартага қисқаради. Худди ана шу мақсадда барча магазинларда «Союзпечать» дўконларида, почта бўлимлари ва бошқа жойларда абонемент билетларини сотиш ташкил этилган. 1 январдан бошлаб бир ойлик билетларнинг нархи арзонлаштирилган ҳолда тарқатилмоқда. Масалан, агар автобус учун ойлик билет агар илгари 4 сўм 50 тийин турган бўлса, эндиликда 4 сўм. Трамвай ойлик билети илгари 3 сўм бўлса, эндиликда 2 сўм 40 тийин, троллейбус учун эса илгариги 4 сўм ўрнига, эндиликда 3 сўм 20 тийин миқдорида белгиланган. Ойлик билетларнинг янги хили ҳам жорий этилди. Бу билет таксидан бўлак шаҳар транспортининг барча турларига, чунончи экспресс автобуслар учун ҳам тааллуқлидир. Унинг баҳоси 5 сўм. Бу йўловчилар учун жуда қулайдир. Чунки, йўловчи транспортнинг истаган бир туридан истаганича фойдалана олади. Бу билан у вақтдан ютиши мумкин.

Бизнинг ҳисоб-чўтимизга қараганимизда, ҳар бир учинчи йўловчи бир ойлик билет билан таъминланган, уларнинг 10-15 проценти абонемент билетларини магазинлардан харид қилган тақдирдагина талон системасига ўтиш мумкин. Бироқ шу кунга қадар ойлик абонемент билетлари олган йўловчилар бор-йўғи 2-3 процентнигина ташкил этади. Магазинларда эса абонементлар жуда ҳам кам сотилаётир. Шунинг учун ҳам, мен имкониятдан фойдаланиб йўловчиларга шундай маслаҳат берар эдим: ойлик абонемент билетларини сотиб олингиз — бу жуда қулай ва фойдалидир.

Суҳбатимиз охирида 1974 йилда маршрут тармоқларини такомиллаштириш ишлари янада давом этажаги, меҳнаткашларнинг транспортдан фойдаланиш вақтини тежаш бўйича қўшимча имкониятлар излаш давом этилажагини маълум қилмоқчиман. Апрель ойида бошқармамиз шаҳар транспортидаги йўловчилар оқимини оммавий равишда ўрганиб чиқади. Бунинг натижасида тўпланган материаллар ўтказилган бу тадбирнинг нақадар самарали эканлигини кўрсатибгина қолмай, балки тўпланган кенг маълумотлар асосида шаҳар транспортининг яқин йиллардаги маршрут тармоғини аниқлаш имконини ҳам беради, ер усти транспорти билан метрополитен ишини координациялашга ҳозирлик кўришга шароит яратади.

Суҳбатни
В. ЕМЕЛЬЯНЦЕВ
олиб борди.

«Ўртоқ» кондитер фабрикасининг коллективи 9-беш йиллик топшириқларини бажариш борасида баракали меҳнат қилмоқда. Корхона ишчилари ўртасида беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган ишчилар сони ой сайин кўпайиб бораяпти.

СУРАТДА: корхонанинг ёш зарбдор ишчиларидан (чапдан ўнгга) Р. Банникова ва Ф. Сиддиқова ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

•Мурожаатга жавобан

ДЕПУТАТЛАР НАМУНА

Янги йилимиз зафарли одимлар билан бошланди. Чунки, беш йилликнинг аниқловчи бу йили совет кишилари зиммасига янада зўр масъулиятлар юклайди. Йил бошида матбуотда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатининг эълон қилиниши меҳнаткашларни янада руҳлантириб юборди. Ҳозир қайси ишлаб чиқариш корхонаси ёки ташкилотга борманг, ўша ерда қизғин ишнинг устидан чиқасиз. Ҳар бир киши—у ишчими, хизматчими ким бўлмасин, ўз зиммасига конкрет мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Ҳатто бу умумхалқ ишига пенсионерларимиз ҳам ўз улушларини қўшиш иштиёқидалар.

Хўш, бу борада, Советлар ишининг жонкуярлари—депутатларимиз нима ишлар қилишаяпти? Улар жойларда Мурожаатга жавобан қандай тадбирларни амалга оширишаяпти? Биз худди ана шу саволларга жавоб топиш учун икки депутатга мурожаат қилдик.

Ғайратга ғайрат қўшиб

О. РАҲИМЖОНОВА,
шаҳар Советининг депутати.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида шундай жумлалар бор: **«КПСС Марказий Комитети ишонч билдириб айтадики, бизнинг ажойиб ёшларимиз Ленин васиятларига, Коммунистик партия ишига садоқатларини янада зўр куч билан намойиш қиладилар. Беш йилликнинг тўртинчи йилини зарбдор меҳнат ва аъло ўқиш билан нишонлайдилар. Ватан ёш авлодга, унинг меҳнатсеварлиги, сабот-матонати ва фидокорлигига ишонади».** Бу сўзлар биз ёшлардан нақадар масъулият билан меҳнат қилишни тақозо этади.

Корхонамиз ёшлари бир-бирлари билан жуда аҳил ва меҳрибон. Ҳар бир ишда бир-бирларига ёрдам берадилар. Улар «Орамизда қолоқлар бўлмасин» шиори билан ишлашаяпти. Аҳилликда гап кўп экан. Эсимда ўтган йили дугонамиз С. Қаршибоева квартал планини бажаролмай қолди. Бунинг устига у тез-тез ишга кечикиб келадиган одат чиқарди. Ҳаммамиз уни ўртага олдик. Маълум бўлишича, у оилавий томондан анча қийналиб қолибди. Уйда ёш боласини боқадиган ҳеч ким йўқ экан. Ҳар куни уни қўшниларига ташлаб келар экан. Дарҳол бу ҳақда корхона ва касаба союз комитетига хабар қилдик. Натижада, дугонамизнинг иши ўнгидан келди. Унинг боласи боғчага жойлаштирилди. Ниҳоят, бора-бора кўпчилик ёрдамида у яна илғорлар сафидан ўрин олди.

Кун-мўйна заводимизнинг ҳар йили мунтазам планини бажаришида биз ёшларнинг ҳам ҳиссамиз бор, албатта. Партиянинг Мурожаати бизни янада илҳомлантириб юборди. Ҳаммамиз ўз зиммамизга оширилган мажбуриятлар олдик. Эндиликда, уни бажариш йўлида тинимсиз ишлаяпмиз.

Шу кунларда ўзим келгуси йил ҳисобига меҳнат қилаяпман. Корхонамизда мен кабилар жуда кўплаб топилади. Ўтган йили биринчи марта шаҳар Советига депутатлигига сайландим. Депутатлик бурчи бир масъулиятга ўн масъулият қўшишини яхши биламан. Шундай экан бировдан талаб этишим учун энг аввало ўзим унга намуна кўрсатишим керак. Бировга ақл ўргатиш учун эса ўзим мустаҳкам билимга эга бўлишим керак. Бу ҳар иккала масалани бир зум унутаётганим йўқ.

Депутатнинг иши ҳеч туғамас экан. Эрталаб заводга чопаман. Бўш вақтларимни эса сайловчиларим наказларини бажаришга сарф этаман. Хуллас халқ бахт-саодати йўлида меҳнат қилишим кучимга куч, ғайратимга ғайрат қўшяпти.

Ортда қолмаймиз

К. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
район Советининг депутати.

Бахтиёр замонда яшамоқдамиз. Юртимизда маъмурчилик, тўкин-сочинлик. Табаррук дастурхонимиз ҳамиша нозу неъматлар билан тўла. Ҳар бир кунимиз бой тарихий мазмун кашф этяпти. Ойларимиз йиллар билан рақобатлашгудек. Соат сайин хушхабар таралмоқда. Уларда ҳамшаҳарларимизнинг беш йилликни муддатдан илгари бажарганликлари ҳақида ҳикоя қилинади. Зафарларимиз ва фаровон яшашимиз боиси ҳар бир ишда партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатаётган ғамхўрлиги д а н д и р. Унинг оқилона иш юритишининг натижасидир. Ана шундай бахтиёр кунда биз кексалар ҳам қўл қовуштириб ўтира олармидик? Йўқ, албатта.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини ҳамма қатори биз ҳам ўз маҳалламиз активлари билан ишлаб чиқдик. Унда **«Беш йилликнинг учинчи йилида иқтисодий ва маданий қурилиш соҳасида эришилган муваффақиятлар социалистик тузумнинг шубҳасиз афзалликлари ва ҳаётий кучини исбот этувчи янги далилдир, бу муваффақиятлар бутун совет халқи бунёдкорлик меҳнатининг натижаси, ленинча партиямиз кўп қиррали фаолиятининг, советлар, касаба союзлари, комсомол зўр ғайрат билан бажарган ишларининг самарасидир»,** дейилади. Бу сўзлар ҳаммамиз учун тааллуқлидир. Шунга биноан маҳалламиз аҳли ҳам муносиб меҳнат қилиши керак. Ана шуни ҳисобга олиб, маҳаллада қатор ишларни амалга ошириш режасини тузиб қўйдик.

Маҳалламиз Янгиобод массивидагина эмас, балки Ҳамза районида илғор ҳисобланади. Шунинг учун «районда энг обод маҳалла» номини олиш ташаббусини бошладик. Кўплашиб аниқ тадбирлар режасини тузиб райижрокомга тақдим этдик. У ердагилар бизнинг ташаббусимизни маъқуллашди. Қиладиган ишимиз қуйидагилардан иборат. Ленинчи, Янгилик, Мусаффо, Миршаропов каби катта кўчалар қатори майда кўчаларни ҳам ободонлаштиришга киришамиз. Бу кўчаларнинг икки четига керагича мевали ва манзарали дарахтлар ўтказилади, ранг-баранг анвойи гулзорлар ҳосил қилинади. Барча хонадонлар ўз территориялари олдини озода тутадилар ва ободонлаштирадилар.

Шу кунларда маҳаллада маданият уйи қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Унда қишлик ва ёзлик кинотеатр, клуб, кутубхона, биллиардхона, шахмат-шашка хоналари ўрин олган. Бичувчи ва тикувчилик, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари учун ҳам махсус хоналар бунёд этиляпти. Бу бино учинчи квартал бошларида фойдаланишга топширилади. Уни тезда битказиш ниятида шанба ва дам олиш кунлари бу ерда умумий ҳашарлар ўтказаяпмиз.

Ёз кунлари маҳалла аҳлининг мириқиб ҳордиқ чиқариши учун маҳалла четидаги фойдаланилмай ётган майдонни ўзлаштириб шу жойда боғ бунёд этиш ниятидамиз. Боғ барча керакли буюмлар билан жиҳозланади. Маҳаллага қарашли хонадонлар тўла газлаштирилади, асфальт бўлмаган биронта кўча, тупик ва проездлар қолмайди.

Чойхонани ҳақиқий маданий дам олиш хонасига айлантирамиз. Уни атрофида гулзор бунёд этилади ва ўртада фонтанча қад кўтаради.

Маҳаллада таълим-тарбия ишига ҳам катта эътибор берилади. Тўйларни ичкиликсиз ўтказишга ҳаракат қиламиз. Безори ва ароқхўрларга ўрин бермаймиз.

Юқоридаги ишларни амалга ошириш билан партиямиз Мурожаатига кичик улушимизни қўша олсак, ўзимизни ниҳоятда бахтиёр ҳис этар эдик.

АВТОБУС ҚАТНОВИ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛДИ

Октябрь районидаги Ильич кўчасида яшаймиз. Биз томонга транспорт қатнови яхши йўлга қўйилмаган. Аввало шуни айтиш кераки, «Тақачи» бекати атрофида яшовчилар фақат 8 трамвайга қараб қолишган. Илгари 53-маршрутда қатновчи автобус «Тақачи»дан айланиб ўтиб кетар эди. Негадир, кейинги пайтларда бу автобус «Тақачи»га келмай, «Шароф» бекатидан қайтиб кетади. Бизнинг маҳалламиздан ўтувчи 118, 134-автобуслар аҳоли эҳтиёжини қондирмайди. Чунки Назарбекка қатновчи бу автобуслар Бош универсал магазини олдигача бормасдан, бозорга кириб кетади. 53 ва 64-автобуслар бизга жуда қулай. Шунинг учун ҳам 53-автобус «Бирлик»дан айланиб «Тақачи» орқали ўтиб кетса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Д. ДЎСТЖОНОВА,
Тошкент Давлат педагогика институтининг студенти.

Хатларингизни шарҳлаймиз

РЕДАКЦИЯДАН: бу масала юзасидан 3-автобус парки директорининг ўринбосари Ф. Сулаймонов қуйидагиларни билдирди:

—Газетхонлар айтганча, бор—«Тақачи» бекати атрофида яшовчилар автобус қатновига муҳтож. Уйғур кўчасида ремонт ишлари олиб борилганлиги учун биз уч ой давомида 53-автобусни Назарбек кўчаси орқали юритишга мажбур бўлгандик. Ҳозир 53-автобус «Тақачи» бекати орқали қатнай бошлади. Аммо шуни айтиш кераки, Уйғур ва Назарбек кўчасининг йўли ҳали талабга жавоб бермайди. Шаҳар ижроия комитетида йўл ишларига мутасадди бўлган ўртоқлар йўлларни яхшилаш чора-тадбирларини кўришса, аҳолининг автобус хизматига бўлган эҳтиёжини янада тўлароқ қондирган бўлардик.

Тошкент давлат педагогика институтининг янги индустриал-педагогика факультетини битириб чиққан мутахассислар ўрта мактабларда дарс беришлари ва хунар-техника таълими системасида ҳам ишлашлари мумкин.

СУРАТДА: доцент М. Т. Тоирхўжаев студентлар билан консультация ўтказмоқда.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

Қишлоқ мактабларининг келажаги

Республикамиз н и н г район марказларида ва совхоз посёлкаларида 110 та ўрта умумий таълим мактабларининг қурилишга киришилди. Бу мактаблар жами 60 минг ўқувчига мўлжалланган. Шу йилнинг ўзида эса Ўзбекистон қишлоқ ўқувчиларидан 120 минг киши янги мактабларда ўқийди. Яқин келажакда қишлоқлардаги ҳар бир мактаб типовой бўлади. [illegible] бўлади. Барча мактаблар электр [illegible] таъминланади. Уларда ўқитишнинг техникавий воситаларидан кенг фойдаланилади. Мактаб лабораторияларини, кабинетларини, спорт залларини зарур нарсалар билан таъминламоқ учун республикада махсус завод барпо этиш мўлжаллаб қўйилди.

•Ўзбекистон бўйлаб

Янги совхоз

Шеробод даштида янги совхоз ташкил этилди. Совхозга Ўзбекистоннинг таниқли партия ва давлат арбоби Усмон Юсупов номи берилди.

Баҳорда янги совхозда 1100 гектар қўриқ ерга чигит экилади. «Сурхансовхозводстрой» бирлашмасининг бўлинмалари ерларни тайёрлаш ишларини олиб бормоқдалар. Ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилишини ҳам шу ташкилотнинг ўзи бажармоқда. Бўлажак чўлқуварлар учун дастлабки уйлар қуриб битказилди.

Юсупов номидаги совхоз мамлакатимизнинг энг жанубидаги қўриқ ерда ташкил этилган хўжалиги бўлди.

Тухум фабрикаси

НАМАНГАН. (ЎзТАГ мухбири). 200 минг товуқ боқишга мўлжаллаган Тўрақўрғон паррандa фабрикаси пойдевори қўйилди. Бу механизациялашган корхонани «Наманганселькстрой» трестининг коллективи қурмоқда. Паррандa фабрикаси йилига ўттиз миллион дона тухум бера оладиган бўлади. Бу ҳозир областдаги барча колхозлар ва совхозлар етиштираётган тухумга нисбатан икки баравар кўп бўлади.

(ЎзТАГ).

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Бўғинлар нега оғрийди?

Об-ҳавонинг қаттиқ совуши, тез-тез алмашиб туриши натижасида организми унча чиниқмаган баъзи кишилар шамоллаб қолишдан, қўл-оёқ бўғинлари зирқираб оғришидан шикоят қилишади. Бўғин касалликлари ва унинг олдини олиш тўғрисида ҳам кўпгина газетхонлар редакциямизга хат ёзиб, бу ҳақда маълумот беришимизни сўрашган. Шу муносабат билан, мухбиримиз СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Ўрта Осиё медицина педиатрия институти хирургия кафедрасининг доценти Тўлқин Юсупович Юсупов билан суҳбатлашди.

Танамизда умуртқа, елка, тирсак, панжа, сон, тизза ва товон каби кўплаб бўғинлар бор. Булар пайлар орқали суякларни бир-бирига боғлаб туради. Бўғинлар турли шаклда бўлиб, уларнинг ҳаракатдаги хизматлари ҳам турличадир. Бу бўғинларнинг доим соғлом бўлиши инсон ҳаракатида, турли-туман юмушларни бажаришда муҳим роль ўйнайди.

Агар бирор бўғинингиз салгина оғриса ҳам «дунё кўзингизга қоронғу» кўриниб кетади. Баъзан, танамиздаги бўғинлар тўсатдан зирқираб оғриб қолади. Бўғинлар оғришига кўпинча узоқ масофани пиёда босиш, оғир жисмоний меҳнат сабаб бўлади. Лекин бу оғриқ бир оз дам олгач босилади.

Организмдаги бўғинларнинг тез-тез оғриб туриши эса кишининг сурункали касалликка учраганини билдиради. Бу хасталик кўпинча қари одамларда учрайди. Оғриқ, ҳар хил кучга эга бўлиб, оёқ-қўл ва умуртқа поғонасининг ҳаракатини чеклайди.

Бўғинлар ва умуртқа поғонасининг бу касаллиги икки хил бўлади. Уларнинг бири артритлар, иккинчиси артрозлар, дейилади. Турли сабаблар ва касаллик чақирувчи микробларнинг таъсирида, ангиниқса, сил, заҳм, сўзак, тиф ва бошқа хасталиклар натижасида, бўғинларнинг ички қисмида яллиғланиш процесси рўй беради. Бу ҳолат суякнинг тоғай, қисми, бўғин пардалари пайлар ва аста-секин бўғин терисига тарқалади. Бўғинда суюқлик (эксудат) тўплана бошлайди. Натижада, бўғин қизариб, шишади. Ушлаб кўрилганда иссиқ сезилади ва оғрийди. Ҳаракат қилиш қийинлашади. Бундай белгиларнинг содир бўлиши ўткир артрит ёки бўғинларнинг ўткир шамоллаши дейилади.

Бундай хасталикка учраган кишилар ўз вақтида врачга мурожаат қилиб, етарли даволансалар, тезда соғайиб кетишлари мумкин. «Тузалиб қолар» деб бепарво бўлинса, дард сурункали ҳолатга ўтиб кетади. Натижада, суякнинг тоғай қисми аста-секин емирилиб, бўғиннинг силлиқлиги йўқолади. Бу ҳол бўғинларнинг нормал ҳолатини бузиб, унинг ҳаракатини чегаралайди.

Касалликнинг сурункали тури киши юқумли касалликка дучор бўлганда: грипп, ангина, совқотиш, шикастланиш, жисмоний ва руҳий толиқиш оқибатида тез-тез қайталаниб туриши ва оғриши мумкин. Бу ҳол беморнинг ногирон бўлиб қолишига олиб келади.

Бўғин касалликларининг иккинчи тури — артроз дейилади. Бу дард артритларга қараганда енгилроқ кечади, аммо сурункали бўлади. Бунда бўғин тоғайи аста-секин мўртлашиб боради, бўғинни ташкил қилган суяк учларида суяк ўсимталари ҳосил бўлади, бўғиннинг силлиқлиги аста-секин йўқола боради. Бу кўпинча организмда модда алмашишининг бузилиши, меҳнат қилиш ва дам олиш қоидаларига риоя қилмаслик, шикастланиш натижасида келиб чиқади.

Артроз касаллиги зўрайиб борган сари аста-секин бўғин пардалари ва пайларида ўзгариш бўлади. Бундай ўзгарган бўғинда ҳар бир ҳаракат оғриқ ҳосил қилади, айрим вақтларда яллиғланиш ҳолати ҳам рўй беради.

Агар бу ҳолат умуртқа поғонасида рўй берса, бу ердан чиқаётган нерв толалари сиқилиб, радикулит, яъни бел оғриғи касаллиги пайдо бўлади. Бу касаллик асосан катта бўғинларда учрайди, узоқ вақтгача бўғинлар унча шишмаган бўлиб, улардаги ҳаракат чегараланмайди.

Бироқ, бўғинларнинг доим оғриб туриши беморнинг меҳнат қобилиятини пасайтиради, унинг руҳий фаолиятига салбий таъсир этади. Бу касаллик билан оғриган кишилар албатта даволанишлари лозим. Даволаниш қанча илгари бошланса, касалликнинг зўрайишига ҳам шунча тез чек қўйилади.

Ҳозирги пайтда бу касалликни даволашда физиотерапия, махсус гимнастика, гармонлар, оксиген, шишасимон моддалар ва бошқа турли-туман дори-дармонлар кенг қўлланилади.

Хўш, бу хасталикни бод касаллигидан қандай ажратиш мумкин? Ўрта ёшдаги ва баъзи қари кишилар кўпинча ўзларини бод (ревматизм) касалига дучор бўлдим, деб юришади. Чунки, улар ҳаракат қилганларида, об-ҳаво тез алмашганда бўғинлари ва белларида оғриқ сезишади. Фақат шу белгиларга қараб ревматизм дейиш нотўғри. Шуни унутмаслик керакки, ревматизмда асосан майда бўғинларда оғриқ сезилади. Бу касалликни махсус лаборатория усуллари билан аниқлаш мумкин. Ревматизм болалар ва ўсмирлар орасида кўпроқ учрайди.

Бўғин оғриғи хасталигидан сақланиш учун меҳнат гигиенаси нормаларига тўла риоя қилиш, совқотишдан сақланиш, меҳнат ва дам олишни тўғри ташкил этиш керак. Бу касалликка чалинган киши албатта мутахассис врачга кўрсатиши, унинг маслаҳати билан даволаниши ва назоратида бўлиши шарт.

Суҳбатни
Ю. АҲРОРОВ
уюштирди.

Иродангизни синаб кўринг

Чекишни ташласа бўларкан

Мен «Тошкент оқшоми» газетасида «Чекишни беш кунда ташласа бўлади» сарлавҳали мақолани қизиқиб ўқиб чиқдим. Чиндан ҳам, чекишни астойдил ҳаракат қилган одам ташлаб юборса бўлар экан. Буни ўз тажрибамда синаб кўрганман.

Ёшим ҳозир 65 га кирди, кексалик гаштини суриб юрибман. Мен узоқ йиллар давомида нос ва папирос чекдим. Шунақанги кашанда эдимки, папиросни чекиб бўлиб, кетидан нос отардим. Кейинчалик, ҳарсиллайдиган бўлиб, қолдим, иштаҳам йўқолди, ниҳоят бошим гангиб, ўзимни беҳол сезадиган бўлдим.

Бу менга қаттиқ таъсир қилди, бундан кейин нос ҳам, папирос ҳам чекмайман, деб ўзимга сўз бердим. Лекин дастлабки уч-тўрт кунда шунақанги қийналдимки, хумори тутиб «дунё кўзимга тор» кўриниб кетди. Шунда ҳам сўзимда маҳкам турдим, хумори тутганда оғзимга ялпизли қанд солиб, эрмак қилиб юрдим. Ниҳоят, чекишни унута бошладим.

Ҳамма гап иродада экан. Чекишни ташлаб юбордим. Мана, орадан беш йил ўтди. Энди нос ёки папирос ҳидини сезсам, кўнглим айнайди.

Ҳар қандай кашанда беш-ўн кунни ўзига олиб, қаттиқ чидаса, чекишни мутлақо ташлаб юборишига ўз тажрибамдан тушуниб олдим.

Туробхўжа ТОЖИХОНОВ,
Собир Раҳимов районидаги Димитров номли маҳаллада истиқомат қилувчи.

Билиб қўйган яхши

ХАСТАЛИК БЕЛГИСИ

Баъзи одамлар кексая бошлагач, семириб кетади. Бу — оғир дард. Семизликнинг — ёғ босишнинг олдини олиш керак. Овқатларнинг ейилиши билан сарфланиши ўртасида номувофиқлик пайдо бўлиши натижасида ёғ йиғилади. Одатда, семиришга мойил бўлган одам овқатни кўп ейди. Одам кам ҳаракат қилганда ейилган овқат оксидланмайди, организмда ёниб битмайди, танага йиғилаверади. Ниҳоят, семиз одамда модда алмашинуви сусаяди. Бундай кишилар ҳар хил касалликларга чалинаверади.

Семизликка мойиллик 40—45 ёшлардан бошланади. Агар шу ёшда одамнинг тоши ошиб, тўлиб бораверса, гўштли, хамир овқатларни ва ширинликларни камроқ тановул қилиши лозим. Семиз кишилар сув-чой миқдорини бир суткада ярим литрдан оширмасликлари керак. Чарчаган юрак сувчойни яхши ҳайдай олмайди. Суюқлик қорин бўшлиғи ва оёқларда йиғилиб, шиш пайдо қилади.

Семизликдан қутулиш учун витамин С ва хўл меваларни, кўкатларни кўпроқ ейиш керак. Яна энг муҳими, жисмоний меҳнат, актив ҳаракат ва спорт билан шуғулланиш лозим.

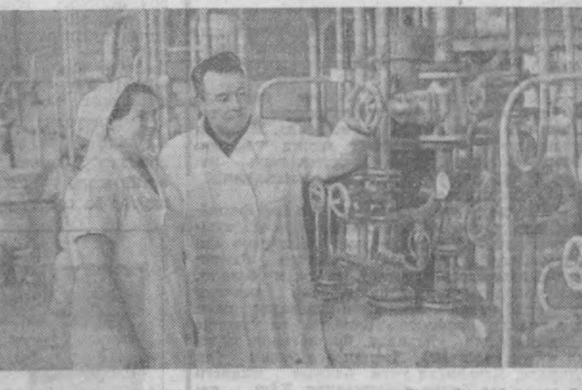

Тошкентдаги кимё-фармацевтика заводи ҳозир Ўрта Осиёдаги энг йирик фармацевтика корхонаси ҳисобланади. Бу йил завод меҳнат аҳли юздан зиёд турли хил дори-дармонларни ишлаб чиқаришга киришди. Яқинда корхона реконструкция қилиниб, энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган катта фитин цехи ишга туширилди.

СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) янги қурилган фитин цехининг илғор аппаратчиси Раиса Зарипова билан катта мастер Абдусалом Мажидов фитин дориси тайёрлаш жараёнида. Юқоридаги суратда эса сиз ампулали дорилар цехининг ишчиси Татьяна Васильевнани янги маҳсулот сифатини кўздан кечириш пайтида кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

Носнинг зарари борми?

Ҳурматли редакция! Тамаки чекишнинг зарарли эканлиги кўпчиликка маълум. Нос чекиш ҳам зарарлими? Шу ҳақда маълумот беришингизни сўрайман.

З. ИБРОҲИМОВ.
Андижон область, Балиқчи районидаги 50-ўрта мактаб.

Шифокор қабулига келган баъзи кишиларнинг оғиз бўшлиғи оғриган бўлади. Стоматологлар текшириши натижасида тиш, тил, милк ва лунжларда сурункали касаллик аниқланади. Бу ҳолатларнинг содир бўлишига гоҳо нотўғри овқатланиш, витаминларнинг етишмаслиги сабаб бўлса, оғиз бўшлиғидаги оғир ва хавфли касалликлар нос чекиш оқибатида келиб чиқади. Ўзбекистон онкология диспансери шифокорлари ўтказган илмий-текшириш ишлари носнинг ўсма (рак) касаллигини келтириб чиқариши аниқланди.

Хўш, нос шундай зарарли экан, нега одамлар уни чекади, нос таркибида нималар бор?

«Нос»—арабча сўздан олинган бўлиб, кайф қилиш, унутиш деган тушунчаларни билдиради. У майда, донасимон, ранги тўқ яшил ва оч яшил кўринишда бўлади. Нос рангининг қандай бўлиши унга қўшиладиган тут дарахти барги ва бошқа ҳидли ўтларни қўшишга боғлиқдир. Нос таркибида оҳак, кул, тамаки барги, ёғ ва клейли модда — «сирач» ҳамда сув бўлади. Ўзбекистонда носнинг 8 тури мавжуд бўлиб, Бухоро, Самарқанд, Каттақўрғон навлари энг ўткир ҳисобланади, чунки улар таркибига оҳак уни кўп қўшилган бўлади.

Нос чекиш азалдан маълум бўлиб, уни асосан, Ўрта Осиё ва Закарпат аҳолиси чекади. Нос кашандалари носни 3—5 граммдан олиб, тил тагига ва пастки лунж ораларига қўйиб сўрабошлайдилар. Натижада, енгил маст бўлиб, кайф қиладилар.

Одатда, носни шимиб, 5—8 минут ўтгач, туфлаб ташлайдилар. Аммо, тиш ораларида, лунж ва милкларда нос қолдиқлари қолиб, оғиз бўшлиғидаги шиллиқ пардаларини ўя боради. Натижада, оғиз бўшлиғида патологик ҳолатлар келиб чиқади.

Нос чекувчи кашанданинг тиллари қизариб кетган, ўйилган ва оғзида яралар бўлади. Улар ейдиган овқатларининг мазасини унчалик билишмайди. Бу эса, оғиздаги сўлак безлари йўқолганидан дарак беради.

Мутахассислар нос чекувчиларда лейкокератоз, лейкоплакия касалликларини топишган. Бу хасталик белгилари оғиз бўшлиғи ракнинг келиб чиқишига сабаб бўлади. Шунингдек, нос тиш рангини ўзгартириб, инсон чеҳрасини карахтлаштиради.

Хўш, нос чекишни ташлаш мумкинми? Бу осон. Киши иродасини ўз қўлига олиб, астойдил ҳаракат қилса, носни ташлаб юборади. Агар носни даволаш йўли билан ташлаш лозим бўлса, у ҳолда мутахассис врачга мурожаат қилиш лозим. Шундагина нос чекишдек зарарли одатни мутлақо тарк этиш мумкин.

Т. ТОШБЕКОВ,
Республика санитария маорифи уйининг бош врачи, медицина фанлари кандидати.

Ёш оналарга

Болага қўшимча овқат

Врачлар чақалоққа 2—3 ойликдан бошлаб қиш ва куз ойларида балиқ мойи ва Д витамини беришни тавсия этишади. Булар гўдак организмини мустаҳкамлайди ва рахит хасталигидан сақлайди, лекин уни албатта врач кўрсатмаси билан бериш керак.

Чақалоқ икки ойлик бўлгач, унга оз-оздан хўл мева ёки сабзавот суви берилади, шу тариқа чақалоқни С витамини билан баҳраманд қилинади. Мева ва сабзавот сувини бир неча томчидан ичира бошлаб, 2—3 ҳафта мобайнида икки чой қошиқчага етказилади. Чақалоқ беш ойлик бўлгач, мева-сабзавот суви 4—5 чой қошиқдан берилади.

Беш ойлик чақалоққа она сутининг ўзи камлик қилганидан овқат ҳам берилади. Овқат беришни суюқ манний бўтқаси (манная каша)дан бошлаган маъқул.

Бола олти ойлик бўлиши билан унга 20—50 грамм творог, яримта тухум сариғи бериш мумкин, тухумни хомлигича ёки пишириб, лекин эзиб бериш керак. Кейин кефир, сухари, нон бераверищ мумкин.

Саноатимиз гўдак болалар учун ҳар хил мева, сабзавот, гўшт ва бошқа хил консервалар тайёрлаб чиқармоқда. Бу таомлар кичкинойлар учун жуда фойдали.

Шуни ҳам айтиш керакки, болам овқат еяпти деб, она сутини камайтирмаслик керак, чунки ҳар қошиқ она сути боланинг бошқа овқатни яхшироқ ўзлаштиришига катта ёрдам беради.

Кексайдим деманг

Қариликка ён бермаганлар

Биз, Киров районидаги «Янгиариқ» маҳалла кексалари қизил чойхонада Саксон отанинг «Кексайдим деманг..», рубрикаси остида босилган мақоласини ўқиб, ўрганиб чиқдик. Саксон ота жуда ҳаққоний масалани ўртага ташлаган.

Бизнинг маҳалладаги айрим кексалар сўнгги вақтларда биз энди қаридик, эндиги ишларни ёшлар қилсин, деб ўзларини чеккага оладиган, жамоатчилик, ободонлаштириш ишларида қатнашмайдиган бўлиб қолишганди.

Шундай кексалардан бири Сафар ота Шарипов эди. Бир куни кечаси қалин қор ёғди. Мен кичик кўчаларни ундан кейин, катта кўчадаги троллейбус бекатини қордан тозалаётган эдим. 3—4 та кексалар шу йўлдан ўтиб қолишди. «Сизга нима, қариган чоғда, қор кураб» деб киноя қилишди. Мен ҳам бўш келмасдан «Бекат Сафар бобога яқин. Аммо у киши бекатни тозалаб қўймагач, мен қиламанда бу ишни», —дедим.

Бу гап Сафар бобонинг ўёқ-буёғидан ўтиб кетди шекилли қишда қорларни кураб, ёз кунлари бекатни сув сепиб супурадиган бўлди. Бу кексани маҳалла комитетига аъзо қилиб сайладик. Мана, 8 йилдирки, Сафар бобо Шарипов маҳалламизнинг энг актив кексаларидан. У маҳаллада нон дўкони ва амбулатория биноларини қуришда бош-қош бўлди; маҳаллада молия ишларига мутасадди. У страхования тўловларини ўз вақтида йиғиб олиб, давлат кассаларига топширади.

Ҳа.. Саксон ота айтганча бор. Сув бир ерда туриб қолса, сасийди, оқиб турган сув доим мусаффо тоза. Инсон ҳам шундай.

Маҳалла активлари ичида собиқ темир йўлчи, пенсионер Сайдазим ота Абдураҳмонов ҳам тиниб тинчимайдиган кексалардан. Сайдазим ота маҳаллада тўй-маракаларни ўтказишда бош-қош. Унинг маслаҳати билан тўйлардаги сарф-харажатлар анча қисқарди, ичкилик ичиш каби зарарли одатларга барҳам берилди.

Маҳалламизда ободончилик ишларига жон куйдираётган отахонлар ҳам кўп. Сидиқхўжа ота Умаров гул ишқибози. Ҳовлиси, кўчасидаги, турли анвойи гулларни отанинг ўзи кўкартирган. Гул ҳақида суҳбат бошланса, отанинг қулоғи диккаяди. Унинг маслаҳати ва ёрдами билан кўпгина хонадонлар ва кўчалар гулзор қилинди.

85 ёшли Назруллахон ота Алихоновни саломатлик посбони деса бўлади. Негаки, отанинг қўлида катта супурги. Доимо кўчаларни супуриб, саранжом-саришта қилиб қўяди. Ким кўчасини супурмаса ёки қорни курамаса, унга насиҳат қилиб уялтиради. Баъзан эса ўзи супуриб ёки қорни кураб қолади. Буни кўрган хонадон эгалари изза бўлиб, ўз эшикларини супуриб тозалайдиган бўлдилар. Кексаликка ён бермаётган бундай отахонлар маҳалламизда жуда кўп.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Янгиариқ» маҳалла комитетининг аъзоси, пенсионер.

Қурилиш техникаси: янгиликлар, кашфиётлар

Универсаль ошхона плитаси

Болгария мутахассислари ишлаб чиққан янги универсал ошхона плитасига «Янтра» деган ном берилди. Унда газ билан бирга қаттиқ ёқилғи ҳам ишлатилиши мумкин. Тутракан шаҳридаги «Терма» заводида шундай плиталар кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. ГДРнинг савдо-сотиқ ташкилотларидан шундай плиталарга катта буюртма келди. Йил охиригача қардош республикага 30 мингта «Янтра» плитаси юборилади.

Рангли ғишт

Бу йил Ўзбекистон қурилишларида одатдагидан ўзгачароқ оқ ва пушти рангларга бўялган ғиштлар пайдо бўлади. Рангли ғиштларнинг ўзига хос хусусиятларидан бири шундаки, бундай ғиштлар билан бунёд этилган бинолар оқланмайди ва бўялмайди. Чунки ғиштнинг ўзи эстетик жиҳатдан гўзал бўлиши билан бирга, ҳимоя қатламларига ҳам эгадир. У қуруқлик, намгарчиликка чидамли ва жуда пишиқ. Четлари одатдаги ғиштларга қараганда мустаҳкамлиги сабабли уни синдириш ҳам қийин.

Рангли ғиштнинг таркиби, тайёрлаш усулларини республика бинокорлик саноати министрлиги «Оргтехстройматериал» тресги ихтисослаштирилган конструкторлик технология бюросининг ходимлари кашф этган. Шу кунларда Олмалиқ ғишт заводида рангли ғиштларни ишлаб чиқариш учун янги технология линияси монтаж қилинмоқда. Линия бир йилда 20 миллион дона ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ФОРМАЛАРИ

БЕРЛИН. Социалистик иқтисодий интеграция социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатларнинг иқтисодий ва социал-сиёсий имкониятларини оширади, халқларни бир-бирлари билан яқинлаштиради, уларнинг ҳаётини дўстона алоқаларнинг янгидан-янги формалар билан бойитади. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер В. Пик номли сунъий тола комбинати Карл Маркс ордени билан мукофотланиши муносабати билан Шварц шаҳридаги бу комбинат ишчиларининг митингида нутқ сўзлаб шу гапларни айтди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ

ВАРШАВА. Бу йил Польшада халқ маорифи системасидаги янги объектлар қурилиши учун 6 миллиард злотий ажратилди. Бу эса 1973 йилдагига нисбатан қарийб 10 процент кўпдир. Янги ўқув йилида 250 та ўқув юртида: ҳунар-техника билим юртлари, бошланғич мактабларда, ўрта умумий таълим мактабларида, лицейларда биринчи марта қўнғироқ жаранглайди. 12,5 мингга яқин бола янги интернатларга кўчиб ўтади.

ЭНЕРГЕТИКА ТАНҚИСЛИГИНИНГ ОҚИБАТЛАРИ

Ғарбда энергетика танқислиги капиталистик давлатлар экономикаси проблемаларини яна ҳам кескинлаштириб юборди. Ғарб мамлакатларининг ҳукуматлари вужудга келган вазият жиддийлигидан ташвишланмоқ д а л а р. Франция бош министри Пер Месмер Франция нефть институтининг тадқиқот марказида сўзлаб, энергетика соҳасидаги халқаро кризис узоқ давом этиши ва оғир бўлиши мумкин, деди.

АҚШ да энергетика танқислиги транспорт қатновини қисқартирди ва бунинг натижасида озиқ-овқат саноатида ҳам иш куни қисқарди, энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш тўхтатилмоқда ва ҳатто ишчилар бўшатиб юборилмоқда.

Бошқа бир катта мамлакат — Англияда энергетика танқислиги пўлат қуйишни янада камайтирди ва шу металл нархини ошириб юборди.

Пўлат ишлаб чиқариш аввалги йилдагига нисбатан 1973 йилда 15 процент камайди.

«Пройссенэлектрааг» компанияси (ГФР) правлениеси вакилининг айтишича, кўкламги ойларда шу компаниянинг электр энергиясидан фойдаланиш ҳақи оширилади. Бу компания ГФР да ҳосил қилинувчи электр энергия ҳажми жиҳатидан иккинчи ўринда турибди.

1 апрелдан бошлаб «Рургазаг» ва Тиссенгазаг» концернлари берадиган табиий газ нархлари оширилади. Шу чора натижасида ГФР нинг кўпгина районларида газ истеъмолчилари н и н г манфаатларига зарар етказилади. Ғарбий Германия гражданлари электр энергияси ва газдан фойдаланганликлари учун кўпроқ ҳақ тўлашлари керак бўлади.

Ирландияда кейинги олти ой ичида уйларни иситиш учун кетадиган суюқ ёнилғи нархи қарийб 60 процент кўтарилди.

Йил якунлари

СОФИЯ. (ТАСС). БХР информация ва алоқа министрлиги мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш 1973 йилги ягона планини бажариш якунларини эълон қилди. Ўтган давр ичида халқ хўжалигининг барча соҳаларида сезиларли муваффақиятларга эришилди, деб таъкидланади ахборотда.

Мамлакат саноат корхоналари 1972 йилга нисбатан 10,6 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқарди. Пландан ташқари қарийб 130 миллион лев миқдорида товар ишлаб чиқарилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг ҳажми салкам 3 процент зиёд ортди.

БХРнинг Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан интеграцияни ривожлантириш ва такомиллаштириш давом эттирилди.

Бу йил халқнинг моддий даражасини янада юксалтириш юзасидан бир қанча тадбирлар ўтказилди, дейилади ахборотда. Аҳолининг реал даромадлари 7.9 процент кўпайди. Уй-жой қурилиши ҳажми 1972 йил даражасидан 18,9 процент юқори бўлди.

Дўстлик рамзи

ДЕҲЛИ, 1 февраль (ТАСС мухбири). Совет Иттифоқининг ёрдами билан Бокарода қурилаётган металлургия заводида шонли воқеа юз берди. Бу ерда кислород — конвертор ишлаб чиқаришини тантанали ишга тушириш маросими бўлиб ўтди. Планлаштириш министри Д. П. Дхор Ҳиндистон марказий ҳукумати номидан завод ишчилари ва инженерларини табриклади.

СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси В. Ф. Мальцев совет ҳукуматининг топшириғига биноан совет ва Ҳиндистон мутахассисларига самимий табриклар айтди.

КПСС Марказий Комитетининг бош секретари Л. И. Брежневнинг яқинда Ҳиндистонга қилган визити чоғида СССР билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий ва савдо-сотиқ ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисида битим имзоланган эди. Бу битим, жумладан Бокародаги металлургия заводининг қуввати йилига 10 миллион тонна пўлат берадиган қилиб кўпайтирилишини кўзда тутади. Завод Осиёнинг жануби-шарқида шу турдаги энг катта корхона бўлиб қолади.

Бокаро, деб таъкидлаган эди бош министри Индира Ганди Совет-Ҳиндистон самарали дўстлигининг рамзи, Ҳиндистоннинг иқтисодий мустақилликка эришиш йўлидаги шонли бир босқичдир.

В. МАТЯШ.

Каракас-Венесуэла пойтахти бу шаҳарни қитъа меҳнаткашлари жуда севишади. Лотин Америкасининг озодлиги учун курашчи — афсонавий қаҳрамон Симон Боливар шу ерда туғилиб ўсган.

СУРАТДА: шаҳарнинг янги маъмурий маркази.

СССР арабларнинг содиқ дўсти

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливан бош министри Тақиэддин Сольх совет журналистлари билан суҳбатда «Совет Иттифоқи араб халқларининг содиқ дўсти», деди.

Ливан ҳукуматининг бошлиғи яна бундай деди: «СССР араб мамлакатларига уларнинг мустақиллик ва озодлик учун олиб борган курашига доимо беғараз ёрдам бериб келди ва ҳозир араб халқларининг Исроил агрессиясига қарши ҳаққоний курашини, Яқин Шарқда мустаҳкам тинчлик ўрнатилишини, шунингдек Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқлари тикланишини қатъий қўллаб-қувватлаб турибди». Т. Сольх Ливан билан Совет Иттифоқи ўртасида самимий ва мустаҳкам муносабатлар мавжуд, деди.

БИТИМГА МУВОФИҚ

ДАККА. Уч томонлама репатриация қилиш тўғрисида Деҳлида тузилган битимга мувофиқ ўтган йил 19 сентябрдан ҳозирги вақтгача Бенгал миллатига мансуб 90 мингдан кўпроқ киши Покистондан юртига қайтиб келди. Шу вақт ичида покистонликлардан қарийб 40 минг киши Даккадан Карочи билан Лахорга жўнатилди. БМТнинг қочоқлар иши билан шуғулланувчи олий комиссари бошқармасининг вакили бу ерда ана шуни маълум қилди.

ИШЧИЛАР ДЕҲҚОНЛАРНИ ҚЎЛЛАБ—ҚУВВАТЛАШМОҚДА

Буэнос — Айрес. Боливияда энг йирик бўлган Катави ва «Сигло XX» қалайи конларининг ишчилари деҳқонларнинг ғалаёнларини қўллаб-қувватлаё т г а н ликларини билдирдилар. Деҳқонлар маъмурлар озиқ-овқат маҳсулотлари нархининг оширилганлигини эълон қилганликларига қарши норозилик билдирмоқдалар. Шахтёрлардан 4 мингга яқин киши бўлиб ўтган оммавий митингда қуролсиз деҳқонларнинг ғалаёнларини бостириш учун ташланган армия қисмларининг жазо-чораларини қатъиян қоралайдилар. Улар деҳқонлар ҳаракати билан бирдамлик юзасидан норозилик забастовкаси ўтказишга даъват этдилар.

Януш ОСЕНКА
поляк ҳажвчиси.

ҚОҒОЗ

(ҲАЖВИЯ)

—Салом, ёзув машинкаси учун беш юз варақ қоғоз сотиб олишим мумкинми?

—Афсуски йўқ, қоғозни фақат буюртма орқали сотамиз.

— Мана, мен буюртма бермоқчиман. Ёзувчиман, қоғоз менга қисса ёзиш учун керак.

— Кейинги пайтларда бемаза қиссалар шунақа кўпайиб кетдики, қоғоз сотишни чегаралашимизга тўғри келди. Энди биз қоғозни фақат қисса тасдиқлангандан кейингина сотамиз.

— Аммо бу жуда мушкул иш-ку...

—Ҳеч ҳам. Асар худди шу ерда тасдиқланади. Сиз ёзмоқчи бўлган қиссангизнинг мазмунини менга айтиб беринг, мен бўлсам қоғозни ё сотаман, ё сотмайман.

—Мен сизга ўз повестимнинг мазмунини айтиб беришим керакми? Бу ақлга тўғри келмайди.

—Сизни ҳеч ким зўрлаётгани йўқ. Бу мен учун шунчаки кўнгилхушлик эмас, балки иш. Мана, ҳозир Казимир Брандис келиши керак, у менга ўзининг янги трилогияси мазмунини айтиб беради.

— Нима ҳам қилардик. Менинг қиссамда бир ёш олимнинг ҳаёти тасвирланади. Унинг хотини бор, бироқ олим доимо ишда. У ўзини машаққатли илмий кашфиёт ишига бағишлайди. Афсуски, бу ишнинг натижалари нотўғри бўлиб чиқади. Қалай, сизга маъқулми?

—Унчалик эмас.

—Шунда қаҳрамоннинг хотини бир фирибгар билан қочиб кетади. Умидсизликка тушган олим гангиб қолади, лекин тўхтовсиз ишлашни давом эттиради. Ўзини фанга бағишлаган камтар ассистентка унга ёрдам беради. Ҳамкорликда қилинган иш ажойиб натижаларга олиб келади. Қаҳрамон қимматли кашфиёт қилади, профессор бўлади ва ўзининг ассистенткасига уйланади. Фирибгарни милиция қўлга туширади. Хотини эса ўзини ўзи ўлдиради. Кашфиёти учун олимни министр бир сават гул билан табриклайди. Хўш, қалай?

—Билмасам, дарҳақиқат... ҳм... Нега хотини қочиб кеттани даргумон. Агар у яхшироқ ўйлаб қараганда, бундай аҳмоқлик қилмаган бўларди.

—У эрини ташлашга мажбур бўлди. Афсуски, олим кам пул топарди. Хотини эса, башанг кийинишни, яхши яшашни истарди.

—Қизиқ, ундай бўлса, олим кашфиёт деб бош қотирмасин, пул топишга ҳаракат қилсин. У пуллик дарс бериши мумкин.

—Сизнинг-ча, олимнинг хотини фирибгарни севмаслиги лозиммиди?

—Албатта. Фирибгарлик ҳеч қачон яхшиликка олиб келган эмас.

— Ассистентка-чи?

— У бўлиши мумкин. Лекин дарров тўй қилишга на ҳожат? Ассистентка билан ҳеч кимга билдирмай, ялло қилиб юравериш мумкин.

—Ўзига суиқасд қилиш-чи?

— Суиқасд қилишга ҳеч бир асос йўқ. Ғамташвишсиз яшаган аёл ўзини ўлдириш ҳақида ўйламайди.

— Бундай бўлса, қиссани ҳеч ким ўқимайди-ку! Қаҳрамонлар бахтиёр яшашади, хўш нима бўпти? Конфликт қаерда? Ҳаммаси шундай силлиқ бўлса, қиссани ёзиб нима қиламан?

—Ҳа, албатта, ёзиб нима қиласиз? —Ниҳоят, тушундингиз. Сал бўлмаса, бефаросатларча қоғоз исроф қилмоқчи эдингиз!..

Б. ШАРИПОВ
таржимаси.

•*Сўраган эдингиз...*

Хотин-қизларнинг жамоат ташкилоти

Ҳурматли редактор! Яқинда мени маҳалламиз хотин-қизлар Совети аъзолигига сайлашди. Аввал бу соҳада ишламаганим учун етарли маълумотга эга эмасман. Газетангизда хотин-қизлар Советлари, улар қандай юмушларни бажариши ҳақида бирор материал берсангиз...

Зилола РИХСИЕВА,
Нодира номли маҳалла.

Хотин-қизлар Советлари чиндан ҳам аёлларимизнинг содиқ дўсти, яқин маслаҳатчиси ва барча орзу-умидларини рўёбга чиқаришда ҳар томонлама кўмаклашувчи ташаббускор жамоатчилик асосида ишловчи ташкилотдир. Пойтахтимиздаги кўпгина завод, фабрика, муассаса, ташкилот ва маҳалла қошида хотин-қизлар Советлари мавжуд. Улар хотин-қизларни коммунистик руҳда тарбиялаш, кўп қиррали ҳаётимизнинг барча жабҳаларидаги юмушларга актив жалб этишда партия ва совет органларининг ишончли ёрдамчиларидир.

Турмушимиз хотин-қизлар Советлари ўз фаолиятларини янада кенгайтириб боришини тақозо қилапти. Улар атрофига уюшган активлари билан биргаликда, ўз заводи, фабрикаси, маҳалласи шарт-шароитини ҳисобга олган ҳолда иш режасини тузиб олиши лозим. Совет ўз иш программасини ишлаб чиқишда «Ўзбекистон хотин-қизлари Советлари тўғрисида»ги Низом кўрсатмаларидан четга чиқмаслиги керак.

Аёллар учун махсус лекторий, гигиена, саломатлик ва турмуш маданияти халқ университетлари, турли мавзуларда оилавий ва савол-жавоб кечаларини ташкил этиш, кундалик ҳаёт учун зарур бўлган ҳар хил касб, ҳунар кўникмаларини берувчи тўгараклар фаолиятини йўлга қўйиш хотин-қизлар Советларининг асосий ишидир.

Саноат корхоналари ҳузуридаги хотин-қизлар Советлари ўша ерда меҳнат қилаётган аёлларга ғамхўрлик қилишни ўз зиммаларига олишлари лозим. Шундай экан, улар иш планларини тузишдан аввал, самарали ишлаш учун ишхонада барча шароит муҳайёми, юмуш билан банд бўлган оналарнинг ўз болаларидан кўнгли тинчми, завод ёки фабрика ҳузурида профилакторий мавжудми, меҳнат отпускаларини сермазмун ўтказиш учун нималар қилиш кераклиги ва бошқа шунга ўхшаш муҳим масалалар пухта ўрганиб чиқилса, нур устига нур бўлади. Боғча ва яслиларда ўринлар етарлими, уларнинг янгиларини қуриш қай аҳволда эканлиги ҳам Совет активларининг ҳар доим диққат марказида туриши лозим.

Маҳаллаларда иш олиб бораётган хотин-қизлар Советлари зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юклатилган. Улар бутун фаолиятларини асосан уй-рўзғор юмушлари билан банд бўлган аёллар орасида ишлашга қаратмоқлари керак. Жамоат ишларида фаол иштирок қилмайдиган аёллар қанча, улар нималарга қизиқади, оилаларда бола тарбияси қандай йўлга қўйилган? Ана шу каби масалаларни пухта ўрганиб олиш Советлар ишининг самарали бўлишини таъминлайди. Тўй ва маъракаларни чиройли, хотирада қоладиган қилиб ўтказиш, янгича удумларимизни ҳаётга татбиқ этиш, хотин-қизлар ҳуқуқларини кенг тарғиб қилишда Совет ташаббускор бўлиши зарур.

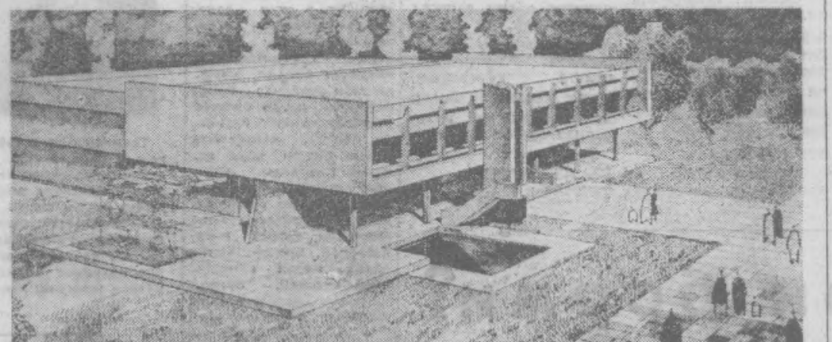

Сиз ушбу суратда «ТашЗНИИЭП» лойиҳалаш институти 3-архитектура-қурилиш бўлимининг лойиҳачилари яратган 220 ўринли кафе биноси лойиҳасини кўриб турибсиз.

Институт коллективи беш йилликнинг тўртинчи, аниқловчи йилида кўплаб шундай маданий-маиший, маъмурий ва турар жой биноларининг лойиҳасини тузишга аҳд қилган.

И. Шоноғомов фотоси.

ҚУШЛАР КОНЦЕРТИ

Узоқ Шимол учун бу ғалати концерт 50 градусли совуқда бўлди. Январнинг қуёшли кунида сарғиш қизил тусдаги чўмчуқсимон қушлар галаси посёлкага учиб келиб, рябиназорда жойлашди. Снегирлар рябина мевасига тўйиб олгач, меҳмондўстлиги учун одамга ташаккур билдиришга қарор қилишди шекилли, даставвал аҳён-аҳён, кейинроқ эса тобора шахдам куйлай бошлашди.. Бунга киши ҳайрон қоларди: Колимада қушлар сайрамайди, деган гап бор-да.

Шимолнинг қисқа куни тугади. Катта қуёш баркаши худди совуқдан қўрққандек уй томлари ортига тез тушиб кетди. Галанинг бош «дирижёри» — йўлбошчи снегирь сигнал берди ва қушлар гурр этиб осмонга кўтарилиб, тунагани тайгага учиб кетди. Аммо эртага улар шу ерга учиб келадилар. Чунки бу ерда кишилар шу қушларнинг ғамини еб қўйганлар: улар рябина меваларига тегмай, қишга қолдиришдан ташқари қушлар донлайдиган махсус хўракхоналар ҳам эсаб қўймоқдалар.

(ТАСС).

•*Спорт*

ФУТБОЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

Ўтган душанба куни СССР Спорт комитети бу йилги мамлакат биринчилигини ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлади. Илгаригидек «А» классининг олий лигасида 16 команда: «Арарат» (Ереван), «Динамо» (Киев), «Динамо» (Москва), «Спартак» (Москва), «Динамо» (Тбилиси), «Шахтёр» (Донецк), «Заря» (Ворошиловград), «Днепр» (Днепропетровск), «Қайрат» (Олмаота), ЦСКА, «Зенит» (Ленинград), «Пахтакор» (Тошкент), «Торпедо» (Москва), «Карпати» (Львов), «Черноморец» (Одесса) ва «Нистру» (Кишинёв) коллективлари ўйнайди.

Командаларнинг биринчи лигадан олий лигага ўтиш тартиби ҳам сақлаб қолинди. Фақат дуранг билан тугаган учрашувлардан сўнг 11 метрли жарима тўпларини тепиш тўғрисидаги тажрибага тузатиш киритилди. Энди 0:0 ҳисобида тугаган ўйинлардан кейингина 11 метрли жарима тўплари тепилади. Мамлакат чемпионатининг ўйинлари 12 апрелда бошланиб, 17 ноябрда тугайди. Май, июнь, июль ва август ойларида ўйинларни ҳафтанинг иш кунларида, апрель, сентябрь, октябрь ва ноябрь ойларида эса шанба ва якшанба дам олиш кунлари ўтказиш мўлжалланмоқда. СССР Кубоги учун мусобақалар 6 мартда бошланиб, 10 августда финал ўйин билан ниҳоясига етади. Ўтган мавсум натижалари бўйича «Байроқ шарафи» совриннни қўлга киритган Киев динамочилари фахрли соврин учун курашни тўғридан-тўғри чорак финалдан бошлайдилар.

Халқаро учрашувлар календарининг ҳам қизиқарли бўлиши кутилмоқда. СССР терма командасининг Югославия, ЧССР, Венгрия ва Италия футболчилари билан ўртоқлик учрашувлари ўтказиши режалаштирилмоқда. Бундан ташқари терма командамиз қуръа бўйича бир группага тушган Туркия, Ирландия ва Швейцария командалари билан навбатдаги Европа чемпионатига йўлланма учун саралаш ўйинларини ўтказади.

Икки ғалаба

Ўтган шанба ва якшанба кунлари «Университет» баскетболчилари мамлакат биринчилиги учун навбатдаги учрашувларни ўтказдилар. Ҳамшаҳарларимиз «Ёшлик» аренасида Ереваннинг СКИФ командаси билан икки марта куч синашдилар. Иккала ўйин ҳам кескин кураш вазиятида ўтди. Учрашувларда ғалаба тарозуси гоҳ у команда, гоҳ бу команда томонига оғиб турди. Тошкентликлар биринчи ўйинда 82:81 ҳисобида, такрорий беллашувда эса 93:81 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

«Университет» баскетболчилари бугун ва эртага Таганрогнинг «Красний котельщик» командаси билан икки учрашув ўтказадилар.

Ножўя иш—келтирар ташвиш

ТАТИМАГАН „САФАР“

Нима бўлди-ю Абдуваҳобнинг шаҳарлар бўйлаб сафар қилгиси келиб қолди. Бунинг учун пул керак. Уни қаердан топиш мумкин?

Бу ҳақда бош қотириб турганида, бирдан кўз олдига инвалид отаси Воҳид аканинг «Запорожец» енгил машинаси кўриниб кетгандек бўлди.

—Харидорни қаердан топса бўлади?

— Э, бўлди, бўлди, — деди ўз-ўзига Абдуваҳоб унутган нарсаси дафъатан эсига тушиб қолган кишидай суюниб. У Собир Раҳимов районининг Зенит кўчасида яшовчи дўсти Асом Сулаймонов машина оламан деб юрганини хотирлади. Орадан ярим соат ўтар - ўтмас, «89-34 ТНБ» «Запорожец» машинаси А. Сулаймонов дарвозаси олдига келиб тўхтади.

— Мана, ўртоқжон, машина сотиб оламан деб юргандинг, шуни олиб келдим,— деди Абдуваҳоб Асом билан кўришаркан.

— Ана шундай ишларингга қойилман-да, деди орзуси ушалганидан шод бўлиб Асом дўстига.

А. Қодиров машина ўзиники эканлигини ёғиги билан тушунтириб, унинг техник паспорти, талони, калитини А. Сулаймоновга топширди.

500 сўмлик тилла заём ва ҳар бирининг баҳоси 200 ва 300 сўм бўлган икки гиламни олиб кетар экан, у «харидор»га тайинлади:

— Машинани сенинг номингга расмийлаштириб бериш учун эртага эрталаб ота-онамни олиб келаман.

Шу-шу бўлди-ю, Абдуваҳобдан дарак бўлмади. Бундан ташвишланган Асом бир ҳафтадан сўнг дўстини излаб унинг уйига борди. Абдуваҳобнинг ота-онаси машинани сотиш ниятида эмасликларини ва ўғли келмаётганлигидан хавотир бўлаётганликларини айтишди. Шунда Асом алданганлигини билди..

Фирибгар қочиб қутулолмади. Қидирув органлари ходимлари уни Москвада қўлга туширдилар.

Собир Раҳимов район халқ суди яқинда А. Қодировнинг бу жиноий ишини кўриб чиқди.

Суд ҳайъати айбдорнинг отаси Улуғ Ватан урушининг иккинчи группа инвалиди, онаси «Қаҳрамон она» эканлигини ва ўзининг анча вақтдан буён қамоқда ўтирганлигини инобатга олиб, бир йил муддатга озодликдан маҳрум этди.

Ғ. АББОСОВ,
Собир Раҳимов район халқ судининг раиси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Рекламa ва эълонлар

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9—10 ФЕВРАЛЬ

КЕЧ СОАТ 7 ДА

М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СОЛИСТЛАРИ ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ
Олмахон ҲАЙИТОВА,

ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ
Дилбар АБДУЛЛАЕВА,

IV ЖАҲОН ЁШЛАРИ ФЕСТИВАЛИНИНГ ЛАУРЕАТИ
Отажон РАЖАБОВ.

СОЛИСТЛАР:

Алижон ҲАСАНОВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Абдуқодир ЮСУПОВ, Неъматжон ҚУЛАБДУЛЛАЕВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Азиза ТУЛАГАНОВА.

ОРИГИНАЛ ЖАНР АРТИСТИ
Собир МАҲКАМОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари —ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ
Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ

Программани — **ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН** артист Ғулом **ТОЖИАЪЛОЕВ** олиб боради.

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ БАДИИЙ РАҲБАРИ ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНЪАТ АРБОБИ **СОБИР БОБОЕВ.**

БИЛЕТЛАР КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА КУНДУЗ СОАТ 2 ДАН СОТИЛАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6|II да **Севги тумори**, 7|II да **Чио-чио-сан**, 8|II да **Т. Жуманиёзованинг ҳисобот концерти**, 9|II да **Бир саҳнали балет «Кармен сюита», «Малика ва безори»**, 10|II да **Севги тумори** (кундузи), **Флория Тоска** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6|II да **Тарих тилга кирди**, 7|II да **Парвоз**, 8|II да **Бой ила хизматчи**, 9|II да **Шоҳ Эдип**, 10|II да **Табассум ўғрилари** (кундузи), **Оқшомдан тушгача** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6|II да **Ажаб савдолар**, 7|II да **Ҳижрон**, 8|II да **Хотинимнинг эри**, 9|II да **Хонума Хоним**, 10|II да **Ўжарлар** (кундузи), **Ҳижрон** (кечқурун).

КИНО

6 ФЕВРАЛДА

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «ҲАМЗА» (кечқурун).

Шаҳарлар ва йиллар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кечқурун).

Осмон йироқ, ер қаттиқ — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кечқурун).

Қувноқ қисса — «КЎКЧА» (кечқурун).

Анупама — А. НАВОИЙ номли (кечқурун).

Докер — «МИР» (кечқурун).

Яшасин муҳаббат — С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Танҳо ўзинг — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Самовий саргузаштлар — «МОСКВА» (кечқурун).

Садоқат — Ғ. ҒУЛОМ номли (кечқурун).

7 ФЕВРАЛДА

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Шаҳарлар ва йиллар— САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Осмон йироқ, ер қаттиқ — «МОСКВА» (10.00, 12.00), «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Қувноқ қисса — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тилла зирак — А. НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Докер — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Яшасин муҳаббат — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Танҳо ўзинг — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Самовий саргузаштлар — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Садоқат — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Уч юз спартанлик — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Севги анатомияси — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Андижон область, Балиқчи районидаги 39-ўрта мактаб томонидан Васиев Абдували номига берилган 672424 номерли йўқолган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Автомобилларни ёнилғи билан таъминлаш станциялари Тошкент область ва шаҳар бирлашган бошқармаси коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Главнефтеснабсбит бошлиғининг муовини — Бош инженери Ё. Т. Мўминовга онаси

Пошшахон
БОЛТАБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

ОРОЛ НУРИ

Болтиқдаги энг кекса маякларидан бири реконструкция қилиниб бўлди. Маяк Фин қўлтиғи марказий қисмидаги Кери оролида жойлашган бўлиб, мана 250 йилдан бери денгизчиларнинг йўлини ёритмоқда.

1724 йилда Петр I тасдиқлаган ҳужжатга биноан бу ерда ёғоч минорали маяк қурилган эди. Бу маякнинг металл идишларида ўтин ва кўмир ёқилларди. XIX асрнинг бошларида эски фундамент устига 26 метрли 8 қиррали минора қўйилди. Бу минора учига мис рефлекторли ёғ лампалар ўрнатилди.

Улуғ Ватан уруши вақтида маяк қаттиқ шикастланди. У тикланаётганда ацетилен чироқ ўрнига электр чироқ қўйилди. Ҳозир бу ерда янги ёруғлик оптика аппарати ўрнатилди. Энди маяк чироғи 16 миль (30 километр чамаси) масофадан яққол кўриниб турибди.

Кери оролининг нури Таллин, Кронштадт ва Ленинград портларига келаётган денгизчиларга ҳамон ёрдам бериб турибди.

⊙ *Чет эл фани ва техникаси*

СЕРҚИЁФА ОҚСИЛ

Оқсил— одамлар ва ҳайвонларнинг асосий озуқа маҳсулотларидан биридир. Турли мамлакатларда оқсил етиштиришни кўпайтириш, мавжуд ресурслардан рационал фойдаланиш йўллари изланмоқда.

АҚШ қишлоқ хўжалик министрлигининг Янги Орлеан шаҳридаги лабораториясида чигит мағзидан сероқсил ун олиш усули синаб кўрилди. 100 тонна чигитдан таркибидаги оқсил 65 процентга борадиган 11,3 тонна ун ҳосил қилиш мумкин экан. Мутахассислар шу ундан оқ нон ёпиш ва печенье пиширишда фойдаланиш мумкин, деб ҳисоблайдилар. Буғдой унининг бешдан бир ҳиссаси чигит унига алмаштирилса тайёр маҳсулотнинг тузилиши ва таъми сақланиб қолаверади-ю, аммо таркибидаги оқсил икки баравар кўпайиб, 20—22 процентга етади.

Янги маҳсулот ҳар бири ўз хоссаларига эга бўлган уч хил фракцияга бўлиниши аниқланди. Шулардан бири кислотада эрийди ва салқин ичимликлар тайёрлашда ишлатилиши мумкин. Қолган икки қисми «енгил» ва «оғир» фракцияларга бўлинади. «Енгил», фракцияда 65 процентга яқин протеин бўлиб ун қилиб тортилиши мумкин. протеин 50—54 процентга борадиган иккинчи фракция чорва емига кетади.

Кейинчалик соя, буғдой, арпанинг анча қисми сунъий гўшт, ёғ, сут каби маҳсулотлар ҳосил қилишга сарфланишидан озуқа оқсили тақчиллигига барҳам бериш зарурати янада ўткирлашади, деб ҳисоблайди олимлар. Нефть ва газдан оқсил ҳосил қилиш шу запасларни тўлдириб турувчи иккинчи бир йўлдир. Ғарбий Европанинг ўзидагина 7—8 та шундай завод қурилмоқчи. Бир қанча фирмалар чўчқа, парранда ва бузоқларни «бактерпал» оқсил билан боқиш борасида ўтказган экспериментлари ижобий натижалар берди.

Японияда оқсил устида ғалати-ғалати тажрибалар ўтказилмоқда. У ерда тозаланган нўхатдан оқсил эритмаси олинмоқда ва унга тегишли ишлов берилгач, қаттиқ ва суюқ озуқа маҳсулотлари учун еса бўладиган пўст бўлиб хизмат қилиши мумкин. Бундай пўст одатдаги шароитларда иссиқ сув ва мойда эриб кетмайди.

АВТОБУС АҒДАРИЛДИ

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

Бу йилги қиш анча серташвиш келганлиги билан характерланади. Тротуар ва катта йўлларнинг қори гоҳ эриб кетади, гоҳо эса яна кутилмаганда ўтиб бўлмайдиган яхмалак ҳосил бўлади. Ана шу сабабдан ҳам Сағбон кўчасининг Набиев номли парк яқинида автобус ағдарилиб кетди. Яхши ҳамки, бу кўнгилсиз ҳодиса юз берган пайтда ҳеч қандай ўлим бўлмади.

Бу ҳодисанинг асосий айбдори «Жилстрой» трестидир. Чунки трест коллективи шаҳар ижроия комитети тасдиқлаган график бўйича йўлнинг ана шу ўтиш жойини ўз вақтида тозалаб туриши лозим эди. Агар бинокорлар коллективи бу масъулиятли вазифани ўз вақтида бажаришганда, юқоридагидек аянчли ҳол юз бермаган. транспорт ҳаракати хавфсизлиги таъминланган бўларди.

СУРАТДА: автобус фалокати.

М. Татарников ва Н. Маркелов фотоси.

ТЕЛЕВИЗОР

6 ФЕВРАЛЬ

ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Алдамчи бола». Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.20 Болалар учун. «Юлдузча» телевизион журнали. 18.50 **Миллионлар ленинча университети.** 19.05 А. Навоий номидаги Ўзбек Давлат академик опера ва балет катта театри артистлари ижросида опералардан ариялар. 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 20.00 **Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан.** «Алишер Навоий номли музей залларида». 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Ёрқин ҳаёт» тележурнали. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Концерт. 22.50 **Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Химик»** (Воскресенск) — **«Крилья Советов».** 2—3 бўлимлар. Воскресенскдан олиб кўрсатилади. 00.15 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 16.35 Кўрсатувлар программаси. 16.40 Ҳужжатли фильмлар программаси. 17.25 А. Н. Толстойнинг адабий портрети. 18.20 Янгиликлар. 18.30 «Сибирь гигантлари». 1-кўрсатув. 19.00 Ўқувчилар учун кўрсатув 19.30 Рангли телевидение. Болалар учун. «Колокольчик», театри 19.45 **«1974 йил».** «Муқаддима» Саноат корхоналари 1974 йил январь ойи планларининг бажарилиши якунларига доир. 20.15 **Баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Строитель».** (Киев — **«Спартак»** (Ленинград). Киевдан олиб кўрсатилади. 21.00 Рангли телевидение. «Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингиз». **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар. экрани (ўзбек тилида).

7 ФЕВРАЛЬ

ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. «Эрталабки гимнастика машғулотлари». 12.30 «Совет характери». Телевизион очерк. 16.00 Рангли телевидение. «Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингиз». 14.00 Эфирда «Молодость». 16.20 Кўрсатувлар программаси. 16.50 Рангли телевидение. Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 17.35 «Дала имкониятлари». 18.05 «Шахмат мактаби». **Тошкент кўрсатади.** 18.35 Кўрсатувлар программаси. 18.40 «Юмронқозиқ ҳайвонот боғида». Болалар учун мультфильм. 18.50 Ўқувчилар учун. «Адабий топишмоқлар» (ўзбек тилида). 19.20 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.35 **Миллионлар ленинча университети. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.05 «Ишга туширкладиган юбилей объектлари». «Ўзбекистон енгил саноатининг янги гиганти». 20.30 Шеърият мухлисларига. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Дўстлик экрани. Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон телевидениелари биргаликда тайёрлаган кўрсатув (рус тилида. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Музика ва ҳаёт». Кўрсатувни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, композитор Собир Бобоев олиб боради.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 11.00 «Қувноқ капитанлар». Болалар учун. фильм-концерт. 11.30 «Ўрта Осиё қушларининг хилма-хиллиги». Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Берёзка» Телевизион бадиий фильм. 12.25 «Ўрта Осиё қушларининг хилма-хиллиги». Зоологиядан ўқув кўрсатуви (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 18.35 Янгиликлар. 18.45 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. «Ёшлар ижоди». 19.15 Рангли телевидение. Болалар учун кўрсатув. **Тошкент кўрсатади.** 19.35 **«Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги журнали саҳифаларида»** (ўзбек тилида). 19.55 «Чорвачиликдаги янгилик» Ҳужжатли фильм (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 20.05 Бадиий ҳаваскорлар концерти. 20.30 «Бригаданинг кучи нимада?», СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Горький шаҳридаги «Красное Сормово» заводи электр пайвандчилар бригадасининг бошлиғи В. В. Пайшчиковнинг чиқиши. 20.40 Экранда кинокомедия. «Сильва». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. **Ўзбекистон комсомолининг XX съезди шарафига,** «Бизлар комсомол-ёшлармиз» (рус тилида. **Москва кўрсатади.** 22.30 «Театр ҳақида ҳикоялар». 23.30 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.
6 ФЕВРАЛЬ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000: ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача, Эълонлар бўлими—33.81.42.

Р—03205. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—3003.